

Tribuna școlii

REVISTĂ SĂPTĂMINALĂ

Anul II Nr. 41

Simbătă 25 martie 1972

12 pagini — 1 leu

Imperativul zilei de mâine

„Non scholae sed vitae discimus” (sau „patriae discimus”) se spune odinioară, și dictonul latin cuprindea în adevăr în sensul că fiecare societate își făcea școala de care avea nevoie. Am putea vorbi astfel de o modernizare, în spiritul adecvării învățământului la cerințele orânduirii sociale în fiecare mare etapă istorică. Dar niciodată învățământul n-a cunoscut o mutație mai mare, mai puternică în care să fie angajate deopotrivă societatea, — sub forma ei cea mai înalt constituită, statul — și instituțiile de învățământ prin slujitorii lor — educatorii. În fața unei lumi în continuă schimbare, care-și caută cu febrilitate structurile sociale cele mai potrivite, în fața exploziei informaționale și a uluitoarelor progrese ale științei și tehnicii zilelor noastre, cuvântul modernizare capătă o dimensiune nouă și înțelesuri plurivalente. Problemele învățământului și ale educației — în sensul cel mai larg al cuvântului de formare a omului pentru viața de azi, dar mai ales pentru ziua de mâine — sînt problemele majore ale contemporaneității. Ne întrebăm neliniștiți asupra finalității procesului de învățământ și educație, proiectînd incert imaginea omului viitor în coordonatele sociale ale lumii în transformare. Analizăm, pedagogi, dascăli și părinți, adecvarea conținutului procesului educațional la cerințele societății, într-un climat de eferescență intelectuală și socială. Nimeni nu mai este străin astăzi de frământările care au loc în viața școlii, și aceasta la scară mondială. Dintr-un sector izolat, cum sînt numeroase altele, școala devine preocuparea principală a societății, integrîndu-le și în același timp, integrîndu-se marilor întrebări pe care și le pune omenirea de azi. Trăim o epocă a educatorului, și prin aceasta vrem să spunem că școala, prin funcția pe care o are, — așa cum lapidar a definit-o secretarul general al partidului — constituie „principalul izvor de instrucție și educație”. De școală, înțelegînd prin aceasta viziunea pe care o avem asupra rosturilor ei, și în funcție de aceasta, de conținutul, metodele, tehnologia instruirii, precum și de formarea cadrelor care vor da viață sarcinilor pe care le urmărește, depind calitatea întregului proces educativ, pregătirea omului de mâine.

Jalanele dezvoltării unui învățământ în perspectiva necesităților de azi și de mâine ale societății noastre în plină dezvoltare au fost puse Documentele de partid din vară și cele din toamnă au dat un impuls hotărîtor renovărilor necesare unui învățământ suplu, deschis, în stare să facă față cerințelor noastre sociale. Ele au precizat liniile directoare ale școlii românești pentru integrarea mai ușoară și într-un ritm mai accentuat în viața socială. Generalizarea învățământului obligatoriu de 10 ani devine realitate, legarea învățământului de viață, de producție se realizează cu rezultate satisfăcătoare, munca elevilor în atelierele școlare, în uzine și pe ogoare deschide largi posibilități pentru tineretul școlar în vederea formării lui pentru viață, a integrării lui sociale și acoperirii necesității de cadre pe care societatea noastră o simte ca urmare a unui proces de restructurare continuă a profesiunilor și de apariție a unor noi profesii, determinat de ritmul alert al tehnicii și științei contemporane.

Mutații profunde au loc — și ele sînt departe de a se opri — în conținutul, metodologia și tehnica lecțiilor. Mutații la fel de necesare sînt reclamate și în relația profesor-elev. Locul sălilor de clasă le iau cabinetele, atelierele, uzina, micro-ferma, pentru care vechea și tradiționala sală de clasă, cu profesorii ex-cathedra, care își țineau lecțiile, sînt pe cale să dispară. Se întrevide o viziune nouă a arhitecturii școlare, modernă și suplă, care să înlocuiască vechea clădire școlară greoaie și inadecvată cerințelor de înnoire continuă a învățământului.

Transformările se cer; le cere viața cu necesitățile ei, mereu altele. Ele au existat totdeauna și se leagă inextricabil de viața noastră, de existența noastră ca oameni, membri ai unei societăți și ai unui moment istoric al ei. Ceea ce conferă acestor transformări un accent nou, sau dacă vreți un timbru specific contemporan, este ritmul deosebit de accelerat, de neiertător în care se petrec.

Sîntem în stare să-i facem față? Negreșit că da! Istoria nu înregistrează, decît ca un fapt excepțional, ca o generație să lase pe seama alteia propriile ei răspunsuri.

Ni se cere doar o nouă viziune asupra rosturilor școlii și asupra propriilor noastre rosturi de educatori. Ni se cere să învingem o inerție — formă manifestă a comodității intelectuale — pe care învățământul a întreținut-o cu sau fără știință de-a lungul anilor Ni se cer sulețe, mai multă mobilitate intelectuală, deci o deschidere spre nou, pentru ca, bine ancorați în realitate, cu picioarele bine înfipte pe pămînt, să știm privi și citi în viitor.

MIHAIL RAȚIU

Lucian

Grigorescu

Tinerete

O nouă programă la științele biologice

După un an de la înființarea ei, Comisia de biologie și-a încheiat un capitol al activității sale legat de actualizarea învățământului biologic din școlile de cultură generală și din licee. Au fost depuse la Ministerul Educației și Învățământului: noua programă analitică a tuturor materiilor de biologie de la toate școlile, inclusiv a claselor speciale de biologie; s-a încheiat cu Editura didactică și pedagogică o contractare a manualelor ce se vor scoate după aceste programe; s-a elaborat împreună cu ministerul calendarul aplicării noii programe și a manualelor necesare în învățământul de cultură generală și licee.

Este necesar acum, ca pe baza acestei programe de biologie, să se alcătuiască și planurile de învățământ superior (universități și institute pedagogice), după care să se pregătească profesorii ce vor preda noua programă de biologie în condiții optime. Fără această etapă de completare, întreaga muncă de reorganizare a învățământului pe care o desfășoară acum ministerul nu va putea avea eficacitatea dorită. Învățământul superior va trebui să deservească nevoile învățământului mediu și ale cercetării științifice. Este momentul ca drumurile învățământului superior să nu mai fie separate de acelea ale învățământului mediu.

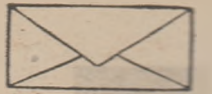
Actualii profesori vor fi ajutați prin reclerare să-și lămurească unele probleme ale noii programe, dacă Institutul central de per-

fecționare a personalului didactic va putea alcătui o listă de subiecte pe specialități biologice, care să fie predate la cursurile de reciclare existente sau în cel de anul viitor.

Am dori ca prin noua formă de învățământ absolvenții liceelor să gîndească biologic, să poată înțelege fenomenul de viață și să poată rezolva problemele noi care se vor ivi în acest domeniu în tumultuoasa eferescență a științei și a vieții. Nu ne îndoiim că în anii viitori se vor pune în fața omenirii probleme pe care nici nu le putem bănuși acum, dar oamenii care vor fi înarmați cu o gîndire biologică și cu o îndeminare practică vor ști să găsească soluții și pentru aceste probleme. Nu mă îndoiesc de loc că în viitorul cel mai apropiat, cele mai grele probleme ale omenirii vor fi cele legate de hrana acesteia, de înmulțirea acesteia, de culturi de alge, de mărirea productivității bazinelor acvatice marine, de încrucșări genetice, de igiena omenirii ce se îndesește pe unitatea de suprafață, de eradicarea poluării, de stress-ul spațial, de longevitate, de imponderabilitate etc. Toate acestea sînt probleme de biologie! Pregătirea absolvenților de liceu ca să înțeleagă aceste probleme și să le sprijine rezolvarea este o sarcină la care ne gîndim de acum.

EUGEN A. PORA

(Continuare în pag. a 8-a)

O hotărâre a Consiliului de Miniștri

În vederea creării unor condiții tot mai bune de învățatură tineretului școlar, Consiliul de Miniștri a aprobat, cu începere de la 1 martie, creșterea numărului de burse, atât pentru școala generală, cât și pentru învățământul liceal de cultură generală. Astfel, s-au acordat în plus 4.000 de burse pentru elevii din școlile generale, în scopul extinderii învățământului de 10 ani, al școlarizării copiilor care locuiesc la distanțe mari de școală și ai căror părinți nu au posibilitatea să-i întrețină în internate.

La liceele de cultură generală numărul de burse s-a suplimentat cu 5.000. De aceste burse vor beneficia în primul rând fiii de țărani care, neavând liceu în localitatea de domiciliu, urmează cursurile într-o altă localitate.

Un element nou în învățământul liceal îl constituie și faptul că, începând cu acest an școlar, un număr de 10.000 de elevi, care nu beneficiază de burse și provin din familii cu situație materială grea, sînt scutiți de plata cheltuielilor de regie la internate și cantine.

Cronică

Sîmbătă seara s-a înalțat în patrie tovarășul Mirocea Malța, ministrul educației și învățămîntului, care, la invitația ministrului educației din Cuba, Belarmino Castilla, a făcut o vizită în această țară, în fruntea unei delegații.

Oaspeții români au vizitat școli primare, secundare, profesionale, licee de specialitate, universități, diverse alte instituții de cultură și mari întreprinderi, unde au avut convorbiri cu cadrele de conducere, cu profesori, elevi, studenți. De asemenea, delegația a avut convorbiri cu cadrele de conducere din Ministerul Educației și la Academia de Științe. Tovarășul ministru Mirocea Malța a prezentat în fața cadrelor de conducere ale Ministerului Educației din Cuba o amplă expunere asupra organizării și dezvoltării învățămîntului de toate gradele din România.

În cursul vizitei, tovarășul Mircea Malța a fost primit la Palatul revoluției din Havana de către președintele Republicii Cuba, Osvaldo Dorticos. Cu acest prilej a avut loc o convorbire în probleme de interes comun privind organizarea învățămîntului de toate gradele și imbinarea studiului cu practica de producție. În timpul convorbirii au fost subliniate posibilitățile mereu crescînde de dezvoltare a legăturilor de colaborare între România și Cuba în domeniul educației și învățămîntului.

Tovarășul Mircea Malța a transmis președintelui Osvaldo Dorticos un salut din partea președintelui Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu. La rîndul său, președintele Dorticos a transmis un salut președintelui Nicolae Ceaușescu.

O lucrare utilă

Printre lucrările editate în ultimul timp de către Universitatea din Timișoara se numără și „Psihologia copilului și psihologia pedagogică” a lectorului Ion Drăgan. Lucrarea este destinată — cum arată și autorul — studenților care audiază acest curs. Temele și studiile din cuprinsul ei ni se par însă foarte utile pentru toți cei ce desfășoară activitatea instructiv-educativă. Cităm spre exemplificare: „Vîrsta și educație”, „Coordonate psihologice ale orelor de dirigentie”, „Implicațiile psiho-pedagogice ale orientării școlare și profesionale”, „Aspecte psihologice ale muncii comandantului de pionieri”, „Psihologie și cibernetică”, „Cultură și personalitate” etc. Cadrele didactice inscripse la examenele pentru obținerea gradelor didactice și cele cuprinse la cursurile de reciclare o pot utiliza ca material bibliografic, găsind în lucrare o fundamentare psihologică a activităților lor instructiv-educative.

m. r.

Filozofia în școală

Revista „Ramuri” (a IX, nr. 2 (92), 15 februarie 1972 p. 4-5) publică, sub semnătura lui Grigore Traian Pop, un articol interesant — **Filozofia în școală un singur manual, o singură disciplină filozofică?**

Autorul tratează această problemă „din perspectiva necesității vitale de a face din filozofia marxistă modul nostru intim de a gândi”. Cităm din opiniile — judicioase — exprimate în acest articol: „Vocația filozofică (vorbesc de vocația receptivă și a înțelegerii filozofiei, și nu de cea creatoare) nu se poate realiza fără o instrucție

filozofică fundamentală”. „Nu poate fi înțeleasă istoria culturii unui popor fără a-i cunoaște și a-i înțelege filozofia, cultura avînd, în esență și specificul său, un sens filozofic major”. „În sistemul obiectelor de învățămînt, filozofia ar trebui să ocupe locul pe care îl deține sistemul disciplinelor cunoașterii... E necesar ca filozofia să devină o disciplină școlară fundamentală. De fapt, teoretic, această cerință nu a fost negată de nimeni. Considerată subînțeleasă, materializarea ei este, totuși, aminată”. Gr. Traian Pop consideră că în liceu ar trebui făcut loc următoarelor discipline filozofice obligatorii: istoria filozofiei, logica, psihologia, filozofia marxistă în toate compartimentele ei, precum și etica și estetica. Autorul arată că istoria filozofiei se impune ca disciplină filozofică distinctă; „a ne rezuma la simple și sumare noțiuni de istorie a filozofiei, nu numai că nu e suficient, dar e și în contradicție cu logica acestei discipline”, iar profesorii trebuie să aibă „posibilitatea de a insista asupra progresului în gândirea filozofică, asupra dialecticii devenirii gândirii filozofice”.

Nu e posibil — arată în încheiere autorul articolului din „Ramuri” — ca noi, cei care clădim o societate nouă pe baza unei filozofii științifice, să nu privim problema filozofiei în școală cu responsabilitatea comunistă cu care abordăm celelalte aspecte ale devenirii societății noastre socialiste”.

L. Petrina

● Ecouri pe marginea unor articole apărute

Primum de la MATEKOVITS MIHALY, profesor la Școala generală nr. 1 din Arad, o scrisoare exprimînd un alt punct de vedere decît cel formulat de un colaborator al nostru — V. Pricope din Botosani — într-un număr trecut al revistei. Să-i dăm cuvîntul:

Programele de matematică la școlile generale au fost și rămîn în discuție încă mult timp, atît cit clasele a IX-a și a X-a vor avea numai elevi care nu au reușit la examenele de admitere. Dar articolul „Sugestii privind programele de matematică” al lui V. Pricope din „Tribuna școlii” (26.II.1972) mă face să-mi spun părerea, și anume un NU categoric în ceea ce privește propunerile făcute. Dacă geometria în spațiu ar fi studiată de către elevii din trimestrul III din clasa a IX-a și în clasa a X-a, în tot cursul anului, am comite o greșeală mare. Studiul matematicii nu are un scop în sine, ci servește la dezvoltarea gândirii logice și este fundamentul, instrumentul de bază al altor științe și al practicii.

Elevii claselor a VIII-a, lucrînd la exercițiile de lăcătușărie, au nevoie în mod necesar de cunoașterea felului în care se fac desenele, proiectele și schițele pentru corpurile din spațiu, pentru diferitele obiecte pe care le confecționează. Chiar mai mult, consider de nepermis ca un elev din clasa a IX-a să nu cunoască formulele de calcul ale arilor și volumurilor poliedrelor și ale corpurilor rotunde. Aceste formule le sînt necesare mai ales în practică, dar și la materiile înrudite, ca fizica și electrotehnica. Să nu uităm că la clasa a IX-a se predă deja desenul tehnic, predare care ar prezenta greutăți deosebite dacă nu se cunosc pozițiile relative ale diferitelor elemente de bază în spațiu și felul în care se fac secțiunile unor corpuri.

În ceea ce privește programa ar fi de mai mare folos puțină schimbare la algebră, unde materia clasei a VII-a este foarte aglomerată. Inegalitățile și reprezentarea funcțiilor liniare s-ar putea face într-o clasă mai mare, aceasta din urmă chiar împreună cu reprezentările grafice din clasa a VIII-a (ale parabolilor și hiperbolilor). Pentru aprofundarea noțiunilor de interval și mulțimi, inecuațiile de tipul studiate mai mult timp, deoarece aici avem posibilități mari de dezvoltare a gândirii logice la elevi, cînd trebuie să țină seama simultan de trei sau mai multe condiții. Prilejul îl mai avem și la începutul anului, la clasa a VII-a, rămînd încă (cel puțin) 10 ore, neapărat necesare la o clasă cu peste 30 de elevi, pentru operații de bază cu numerele raționale negative și pozitive.

● Cîteva răspunsuri

FLORICA MUNTEANU, Medgidia: Cu privire la prima întrebare care ne-o puneți, citiți rubrica „Răspundem cititorilor” din nr. 34 al revistei noastre. Fiind în al treilea an de activitate, fără examen de definitivare, nu puteți participa anul acesta la concursul pentru ocuparea catedrelor libere din București.

SUSANA LECHITAN, comuna Singer, județul Mureș: Intrucît ați funcționat cu data de 23 septembrie 1970, aveți dreptul la 55 zile de concediu.

ELENA GRIGORE, comuna N. Titulescu, județul Olt. Da, aveți dreptul la un concediu de 62 de zile calendaristice sau la plata lui în bani, intrucît pe anul școlar trecut nu ați beneficiat de concediu.

LELIOARA VASILE, Școala generală, comuna Veleşti, județul Dolj: Puteți beneficia de concediu legal de odihnă în continuarea celui de naștere.

PETRU SUCIU, Toplița județul Harghita: Găsiți răspuns la problema dvs. în numărul 35 din 12 februarie 1972 al revistei noastre, la rubrica „Răspundem cititorilor”.

TITA VINTILĂ, str. Desișului 133, București: Nu există nici o lege care să interzică să vă exercitați profesiunea de bază. Ocupînd postul de bibliotecară a școlii, puteți, în principiu, preda cîteva ore fără plată și, bineînțeles, în limita disponibilităților școlii.

ELENA CHIRIAC, Școala generală Dragomir, Bacău: După datele pe care ni le furnizați, conform art. 83 din Statutul personalului didactic, prezentarea la examenul de definitivare este obligatorie la expirarea stagiului de 3 ani în activitatea didactică de predare. Vă puteți prezenta la acest examen în trei sesiuni consecutive.

DORU FINTÎNĂ, Bacău: Da, ca maestru-instructor beneficiați în cazul suplînirilor de plată cu ora pînă la șase salarii lunare.

RĂSPUNDEM CITITORILOR

Rozalia Blaga de la Școala generală nr. 2 Gherla — județul Cluj. Vă comunicăm că personalul didactic care efectuează instruirea practică la obiectul „Lucrări de atelier” prevăzută în planul de învățămînt al școlii generale (sau „practica productivă” la liceul de cultură generală) în cadrul pregătirii tehnico-productive și care are ca studii o școală de nivel mediu care nu se echivalează cu liceul de specialitate industrial (sau cu școala postliceală industrială sau de mașini), conform normelor stabilite de Ministerul Educației și Învățămîntului, poate fi, totuși, încadrat ca maestru-instructor cu studii corespunzătoare, numai dacă are și absolvirea unei școli profesionale sau a unei școli de specialitate și un stagiu de cel puțin 5 ani în funcții recunoscute prin normele în vigoare la stagiul în învățămînt. Ca școală de specialitate se recunoaște și absolvirea cursului normal de gospodărie cu durata de 3 ani, gimnaziul industrial și altele asemenea.

Cei care posedă diploma de absolvire a unei

instituții de învățămînt superior (licența), nu se încadrează ca maștru-instructor cu studii superioare, decît dacă — în afara acestor studii — îndeplinesc condițiile de pregătire și stagiu arătate mai sus. Fac excepție însă gîndirii care pot fi încadrate ca maștri-instructori cu studii corespunzătoare dacă îndeplinesc și condiția de stagiu.

Persoanele care au studii superioare, dar nu îndeplinesc condițiile pentru a fi salariați ca maștri-instructori, și care sînt absolut necesari unităților școlare, pot fi salariați ca profesori cu studii universitare (sau cu diploma institutului pedagogic), avînd însă tot obligația de predare de 24-30 ore săptămînal.

Ștefan Vieru, Școala generală nr. 1 din comuna Gohor județul Galați. Arătăm următoarele:

1. Suplînirile întîmplătoare (boală, naștere) la cl. I-IV se retribuie cu 1/96 pentru fiecare oră predată, din salariul cuvenit suplînitorului pentru funcția de învățător, indiferent de numărul săptămînal de ore prevăzute în planul de învățămînt pentru cl. I-IV.

2. Așa cum este prevăzută în instrucțiunile în vigoare, pentru calculul plății cu ora se ia în considerare salariul tarifar fără indemnizațiile de conducere (director, director adjunct), de diriginte sau de predare în același timp la 2-4 clase.

3. Cadrele didactice aflate în curs de calificare la învățămîntul superior fără frecvență, beneficiază de prevederea potrivit căreia pot solicita concedii de studii în vacanțele de iarnă sau de primăvară — în cadrul concediului anual de odihnă la care au dreptul — numai dacă sînt angajați ca suplînitori pe posturi vacante pe întregul an școlar (chiar dacă funcționînd după începerea anului școlar, nu au dreptul la concediul integral de odihnă, ci la un concediu ce li se va calcula cîte 5 zile lucrătoare pentru fiecare lună servită).

Constantin Timofte, din comuna Gilău, jud. Cluj, dorește să știe de ce indemnizația directorului de liceu dintr-o comună nu se majorează dacă acesta are și calitatea de

coordonator al celorlalte școli generale.

Potrivit Statutului personalului didactic, în comunele cu un număr mai mare de școli generale, directorul uneia dintre aceste școli poate primi, din partea inspectoratului școlar județean, atribuții de conducere a unor activități în cadrul celorlalte școli. În astfel de cazuri indemnizația sa se stabilește după aceleași criterii ca și indemnizațiile altor directori de școli generale (care nu au aceste atribuții), dar la efectivul total de elevi ai școlilor generale coordonate. În situațiile în care, potrivit Regulamentului liceelor de cultură generală, se acordă și unui director de liceu de cultură generală atribuții de coordonare și îndrumare a activității școlilor generale, indemnizația de conducere a acestuia se poate stabili numai după efectivul de elevi al liceului, fără a se putea include și efectivele de elevi de la școlile generale. Rezultă că, în astfel de cazuri, indemnizația directorului de liceu nu se poate majora.

Th. Leonescu

„A SPUNE” ȘI „A PREDA”

Ca „să spui” ceva e de ajuns să știi ceva. O singură condiție cere deci „a spune”, și anume „a ști”. Că știi complet sau incomplet, profund sau superficial din sursă sigură sau din auzite, nu interesează atunci când trebuie doar să spui. Poate că în această ușurință de cunoaștere, în această lipsă de certitudine își are sursa devalorizarea cuvintului „a spune”. În școală, de pildă, nici un elev nu se poate plînge că nu i s-a spus cutare sau cutare lucru de care la un moment dat parcă nici n-a auzit. Și cu toate aceste „spuse”, de ce sînt atîtea lacune în pregătirea elevilor? Nu li s-a spus oare de atîtea ori ceea ce ar trebui să știe și nu știu? În acest sens, dar numai în acest sens, aproape toți putem fi cu conștiința împăcată: într-adevăr am spus totul elevilor noștri.

Da, e adevărat că am spus, și poate am spus mîi multe și de nenumărate ori, numai că era mai bine ca în loc să „spunem”, să „predăm”. E incomparabil mai valoros „să predai” o lecție o dată, decît „s-o spui” de mai multe ori.

De ce această opoziție a celor doi termeni?

Pentru că „a predă” impune, în comparație cu „a spune”, o serie de cerințe a căror respectare nu este chiar așa de ușoară. Dacă pe lingă „a spune” poate sta cuvîntul „ceva” (a se observa cîtă imprecizie conține acest cuvînt), pe lingă „a predă” nu poate sta (decît formal). Determinantul lui „a predă” nu poate fi decît „o lecție, o noțiune, un sistem” bine precizat. Ca să predai trebuie să te „scuturi” într-un fel de tot ce este în afara subiectului respectiv. Dacă nu realizezi această „scuturare” (în sensul de a-ți preciza totul în cele mai mici amănunte pentru a evita elementele parazite subiectului), riști să nu predai serios, deși poate spui frumos multe lucruri. Nu rareori considerăm că programele și manualele ne furnizează acel „ce” pe care trebuie să-l facem cunoscut elevilor. Și nu rareori nu facem altceva decît să-l transferăm din manual în — zicem noi — mintea elevilor.

Dar „a predă” înseamnă prelucrarea acestui „ce”, dezvăluirea de sensuri, pătrunderea în intimitatea lui, un plus la edificiul cunoașterii. Ce „se spune” rămîne izolat și dispare repede, ce se predă intră într-o serie de legături și nu mai poate scăpa din sistem.

Cînd predăm, trebuie să ne gîndim întîi la necesitatea de cunoaștere.

Dacă deschidem poarta acestei necesități putem intra în zona de cunoaștere, dacă nu, riscăm să batem zadarnic drumurile. Și dacă deschidem această poartă, să nu pășim singuri pragul ei, ci să ne asociem cu elevul, pentru că de fapt pentru el am deschis-o.

Așadar, cînd spui o lecție e ca și cum mergi singur pe drum sau, în cel mai bun caz, însoțit de oameni făcuți.

De spus poți spune lucruri care te interesează sau nu, care te satisfac sau nu, care îți convin sau nu-ți convin. De predat nu poți să predai pînă cînd tu însuși nu intri în cursa opțiunilor: cînd afirmi ceva afirmi cu toată convingerea ta, cînd negi ceva, negi cu toată ființa ta.

„A spune” este nivelator. „A predă” dă relief. Cînd „spui”, totul se află pe același plan, nu există diferență de accent, de ritm, de dimensiune (un lucru de nimic are aceeași dimensiune sonoră și temporală ca o chestiune fundamentală). „A predă” aduce în prim plan sau depărtează, întărește contururi sau le estompează, mărește dimensiuni sau le micșorează, intră în cuvînt, întregul material intră într-un proces dinamic de ordonare după criteriul esențialității.

„A spune” se adresează numai auzului. Și dacă se face abuz de această manieră, elevii pot veni cu ochii închiși la școală. „A predă” vizează toate simțurile și, îndeosebi, punerea în funcțiune a mecanismului învățării.

„A spune” are ca rezultat, în cel mai bun caz, imprimarea ca pe o bandă de magnetofon a elementelor de cunoaștere care n-au nici un suport de menținere. „A predă” realizează construirea edificiului de cunoaștere (care presupune proiecte, metode de lucru, elemente de construcție etc.).

„A spune” lipsește pe profesor de personalitate. „A predă” îi dă originalitate, îi dă stil.

„A spune” presupune o singură metodă de lucru, îndeosebi expunerea. „A predă” exclude fenomenul unicității metodologice și angrenează toate modalitățile de lucru.

De aceea, cînd pășim pragul clasei, să ne considerăm în zona densă a cerințelor lui „a predă”, lăsînd verbul „a spune” să-și vadă liber de zborul său prin vorbire, însă nu la catedră.

GHEORGHE DASCĂLU

Lucian Grigorescu

Portret de fată

RADU TUDORAN: „De la profesorul de desen am învățat stilul bunei-cuviințe și al demnității”

Reapăsesc în apartamentul lui Radu Tudoran aceeași familiară melancolie pe care i-o cunosc din todeauna. Totul se află la locul său — benzile de magnetofon în cartoane ce par, în rafturi, un serial de volume de literatură, mica pianșă pe care patda obișnuiește să scrie așezat în fotoliu ori chiar în pat — tablourile... Poate mă înșel, dar din lungile lui călătorii pe ape nu zăresc pe-afară niște relicve deosebite. („Obiectele care mă emoționează nu se văd în vedere”). Discuțăm în schimb o vreme despre acea faimoasă dramă de zile și nopți pe oceanul Atlantic, care a iscat interesanta lucrare „Al optzeci și doilea”, apoi despre romanul „Maria și Marea”, aflat încă în lucru, și ajungem pe nesimțite la problemele educației în școală.

— Îți mai amintești de vreun profesor, de vreun „dascăl” deosebit care a reușit să-ți rămînă drag, de-a lungul anilor?

— Îmi amintesc de toți — nici n-au fost mulți —, dar dintre ei primul rămîne bietul domn Glodeanu — „bietul”, fiindcă este mort de mult — de la Școala primară nr. 5, din Ploiești, unde am început să învăț carte, unde și astăzi mă opresc să mă reculeg, ori de cite ori am prilejul să trec pe acolo. Și atunci îmi vine în minte imaginea învățătorului care m-a reconciliat cu școala, după doi ani de suferință și răzvrătire.

— Cum adică?

— În primele două clase am avut o institutoare, „doamna” — nu i-oi spune numele, deși cred că nimeni nu-i mai știe de urmă — adeptă a unei pedagogii cumplite. Nu i-oi descrie nici metodele, prima fiind bătăia barbară, nici fizionomia, antipatică; nici caracterul, de gașperită. Datorită ei, începutul școlii a fost un calvar, și cine știe dacă nu mi-aș fi luat cîmpii, dacă n-ar fi înlocuit-o bunul, blîndul, dușiosul domn Glodeanu. De la el am învățat și carte, și omenie.

— Dar din anii liceului?

— Am avut mulți profesori admirabili; îmi aduc aminte de ei cu o nostalgie senină. Am avut și din cei criticabili; mi-am dat silința să-i uit, îndată ce-am terminat școala.

Am avut, în sfîrșit, și cîteva exemplare nedemne; mi-au lăsat o amintire amară, care persistă, spre deosebire de cazul de față. Dintre cei din prima categorie, mă opresc o clipă la unul care, deși nu s-a plîns niciodată, ci și-a păstrat tot timpul seninătatea, cred că a fost un nedreptățit al vremii sale. Pomenindu-l socot că-i fac, cu întîrziere, un început de dreptate. Creator a cărui valoare nu mă pot lăuda că am cunoscut-o, pictorul Săulescu era însă, cu siguranță, un artist, în înțelesul cel mai larg al cuvîntului. Am învățat de la el caligrafia și desenul, nu ca simple dexterități, dar pe lingă ele am cunoscut istoria artei, ca pe o poveste fascinantă. Profesorul nostru era un om al frumosului și al pasiunii constante, reținută cu eleganță. Datorită lui am avut sub ochi o nesferată pinacotecă universală. Sute și sute de reproduceri artistice, alese dintre cele mai reprezentative, înrămate onest, decorau coridoarele claselor, colorîndu-ne orele de repaus și dîndu-ne prilejul să descoperim, încetul cu încetul, tot ce s-a pictat mai remarcabil în lume.

Cînd ne vedea, pe unul sau pe altul, în fața unei asemenea rame-minunatul om se oprea alături și ne ținea încă o lecție. Mi-l aduc aminte cu inima înecată de bucurie, dar și cu tristețe, fiindcă i s-ar fi convenit mult mai mult decît a avut în viață, în vremea aceea ce a și început să fie îndepărtată. Și-apoi trebuie să adaug că de la acest artist, un om plin de noblețe, am învățat stilul bunei-cuviințe și al demnității, ceea ce valorează mai mult decît arta.

— N-ai încercat, în cărțile pe care le-ai scris pentru copii, să-l evoci în lumina acestor frumoase amintiri?

— Nu reproduc în literatură personaje din viață. Nu fac nici biografie romanțată. Dar e sigur că figura emoționantă a profesorului s-a infiltrat în scrierile mele, chiar dacă n-am căutat-o anume. O s-o evoc, sper, în extensia, deplină a umanității ei calde și generoase atunci cînd va veni vremea să-mi scriu amintirile.

AL. RAICU

Lucian Grigorescu

Pădure

„ASTRONAUTICA“

societatea tehnico-științifică a elevilor
de la Liceul nr. 2 din Tîrgoviște

Din practica pedagogică s-a constatat că în formarea talentelor din domeniile muzicii, limbilor străine, picturii, baletului, dacă elevii își încep pregătirea de specialitate la o vîrstă fragedă. Ne-am pus atunci întrebarea: de ce n-am putea să inițiem viitorii muncitori, maeștri, tehnicieni, ingineri sau chiar savanți ai societății noastre tot de la o vîrstă fragedă?

Activitatea desfășurată de membrii societății „ASTRONAUTICA“ de la liceul nostru constituie răspunsul la întrebarea de mai sus.

În 1966, pașii inițiali au fost timizi, pași de pionierat în domeniul neumbiat al educației spațiale a tineretului, dar pasiunea și inițiativa tinerilor dormici de a-și transforma curiozitățile în fapte au reușit. Am stabilit un statut al societății și o stea, comitetele de conducere ale societății și revistei, sursele de dotare a cercurilor tehnice fiind raportate la fondurile bugetare ale școlii, ale comitetului de părinți și la diferite donații de la întreprinderile locale.

Activitatea „ASTRONAUTICII“ este, în primul rînd, de cercetare tehnico-științifică și se desfășoară prin referate științifice, rezolvări de probleme, vizionare de filme și diafilme tehnice, proiectarea și elaborarea de aparate științifice, de scheme de rachetomodele, construcții de rachete, experiențe științifice, toate acestea corespunzînd cerințelor secției de tineret din cadrul Comisiei de astronautică a Academiei R.S.R., îndrumată de academicianul Elie Carafoli, de la care primește permanent indicații prețioase unul din membrii săi, profesorul de matematică și fizică Radu N. Ion, îndrumătorul direct al societății „ASTRONAUTICA“.

În afara acestei activități tehnico-științifice, elevii sînt antrenati într-o activitate tehnico-aplicativă cu caracter practic-sportiv, constînd în construcția de rachetomodele.

În cadrul acestor îndrumări, elevii învață să manipuleze unelte, să citească și să execute desenele tehnice, reușind să aplice în practică corelarea cunoștințelor căpătate la diferite obiecte de studiu.

Activitatea societății „ASTRONAUTICA“ constituie o permanentă lecție deschisă de orientare școlară și profesională și de orientare tehnică a elevilor. Acest lucru reiese din rezultatele obținute de absolvenții liceului, membri ai „ASTRONAUTICII“ în anul școlar 1970-1971, cînd cei 10 absolvenți s-au orientat și au reușit să se înscrie cu succes în școli militare de aviație, facultăți, institute de subingineri, școli postliceale cu specific tehnic.

Dintre realizările tehnico-aplica-

tive putem aminti că la Tîrgoviște s-au făcut primele lansări de minirachete cu destinație sportivă, sub denumirea de rachetomodelism. După acești primi pași, tot la societatea noastră, s-au organizat primele concursuri de rachetomodele, unde au participat la început numai modelistii tîrgovișteni, ca mai apoi această ramură sportivă nouă să fie îndrăgită și răspîdită în toată țara.

În 1968, a avut loc primul criteriu național de rachetomodele, iar un an mai tîrziu, primul concurs național la care s-au acordat titluri de campioni naționali și s-au stabilit recorduri naționale.

În anii următori, această activitate s-a generalizat în toată țara, în casele de pionieri, în școlile generale și profesionale, în licee și asociații sportive, la emisiunea concurs „EX TERA“ etc.

Experiența crescînd, inovațiile și invențiile au ridicat nivelul tehnic și, după o muncă asiduă, în anul 1970, se aduc primele două recorduri mondiale obținute de români, omologate de Federația Aeronautică Internațională: unul al conducătorului societății „ASTRONAUTICA“, profesorul Ion N. Radu, și altul al elevului său Cazacio Daniel, iar în acest an alți elevi au reușit performanțe (neomologate) care depășesc recordurile lumii. Printre campioni naționali de rachetomodele, membri ai societății „ASTRONAUTICA“, putem enumera pe: Eugen Dăculescu, Daniel Cazacio, Elisabeta Stroiescu, Lucian Pietriș, Longin Diaconescu, iar ca deținători de recorduri naționale pe: Victor Donoiu, Titus Saftiu, Valeriu Stroiescu. Eforturile depuse de conducătorul cercului au fost răsplătite prin cooptarea sa ca membru al comisiei de astronautică a Academiei R.S.R. și prin decernarea titlului de „Maestru emerit al sportului“.

Sub aspectul cercetării științifice, membrii societății au elaborat planurile și apoi au executat primele categorii de rachetomodele, de motoare cu reacție cu combustibil solid, un banc de probă pentru determinarea caracteristicilor tehnice ale unui motor, o instalație electronică de semnalizare luminoasă, un producător de ceață pe traiectoria minirachetei etc.

Interesul arătat de tineretul școlar din întreaga țară, noutatea realizărilor obținute de membrii societății noastre au dus la necesitatea popularizării rezultatelor și preocupărilor. Așa s-a născut inițiativa scoaterii revistei „ASTRONAUTICA“. Revista a apărut pentru prima dată în 1968, luna noiembrie, fiind litografiată. După apariția a 4 numere litografiate (seria I), s-a trecut la tipărirea

ei, fiind acum sub tipar nr. 6 din seria a II-a. „ASTRONAUTICA“ este o revistă școlară, dar trebuie să amintim că e prima revistă destinată modelistilor, amatorilor de rachete și pasionaților de astronautică din țara noastră. Ea este în același timp singura care se axează pe tematica educării tineretului în domeniile cuceririi spațiului cosmic. În paginile ei întîlnim materiale scrise de elevi, foști elevi, absolvenți ai liceului nostru, profesori și, spre bucuria și satisfacția noastră, personalități de seamă ca academicianul Henri Coandă, academicianul Elie Carafoli, acad. Caius Iacob, prof. univ. dr. Ștefan Zarea etc.

Activitatea societății și revistei a avut, de-a lungul anilor, un ecou favorabil în emisiunile de radio și televiziune, în paginile presei centrale și în publicații din străinătate.

Referindu-se la conținutul revistei, o știre din publicația „Modelar“ nr. 1 din 1972, care apare în R.S. Cehoslovacă, apreciază că „ASTRONAU-

TICA“ este axată pe tehnica de educație spațială a tineretului prin rachetomodelism, socotind-o din acest punct de vedere ca fiind a noua din lume cu un astfel de specific.

În acest an școlar ne-am planificat o serie de obiective (primele de acest fel din țara noastră). Dintre ele cităm: construirea unui tunel aerodinamic pentru cercetarea și studierea rachetomodelelor (se află în faza de finalizare); tipărirea unei culegeri de probleme de astronautică destinate elevilor de liceu; organizarea unei sesiuni științifice a elevilor cu temă de astronautică; lansarea de rachete prevăzute pentru experiențe științifice cuprînd între 0,5 kg. și 5 kg.; obținerea de noi titluri de campioni naționali și de noi recorduri.

Sîntem convinși că sfîrșitul anului școlar ne va aduce satisfacția îndeplinirii acestor deziderate, mobilizatoare pentru membrii societății.

ILINCA RADU

Soluții practice de modernizare

Conștienți că munca este un important factor pentru educarea comunistă a tinerii generații, profesorii din liceul nostru au trecut de îndată la aplicarea măsurilor recomandate de conducerea superioară a partidului nostru.

Studiind posibilitățile de spațiu ale clădirii liceului nostru, o clădire veche datînd din anul 1897, am descoperit că două încăperi din subsolul liceului, niciodată folosite, ar putea fi reparate și amenajate ca ateliere școlare. Astfel, sub îndrumarea profesorului Catană Gheorghe, director adjunct, elevii de la seral au executat instalația de lumină și gaze la cele două pivnițe, s-au confecționat ferestre și uși.

Cu cheltuieli minime s-a înființat, o dată cu începerea trimestrului al II-lea, un nou atelier auto, iar în maximum două săptămîni atelierul de tîmplărie va primi un spațiu mai adecvat.

Încă de la începutul anului școlar s-a pus problema rentabilității atelierelor. În analiza muncii făcute la sfîrșitul trimestrului I, a reieșit că din produsele realizate și vindute, precum și din unele lucrări executate în școală s-au realizat beneficii importante. Atelierul de menaj și-a asigurat suma necesară procurării unui frigider „Frigero-Super“. Atelierul de tîmplărie a realizat echivalentul sumei ce o va folosi pentru autodotare și procurarea materiei brute, necesară mai departe pro-

ducției. Atelierului de electrotehnică i-au fost repartizate lucrările necesare modernizării laboratoarelor de biologie, fizică și chimie. Astfel, pentru laboratorul de fizică a fost proiectat și construit de către elevi, sub conducerea profesorului maeștru Ion Negoiescu, un tablou electric de distribuție. Un tablou asemănător a fost construit pentru laboratorul de chimie.

Tot elevii au proiectat și construit un transformator de la care alimentăm cu 24 v. curent lămpile de iluminat ce vor fi montate la mesele de lucru din laboratorul de biologie. Acesta a fost dotat cu microscopie care în orele de după-amiază nu putea fi folosită, deoarece sursa de lumină era slabă; astfel, s-a ajuns la proiectarea și construirea transformatorului de care am amintit. Am avut de soluționat și problema aprovizionării atelierelor cu materiale și scule necesare lucrului acolo. Întreprinderea ce ne patronează școala, și anume Uzina de Utilaj Petrolier Tîrgoviște, ne-a sprijinit mult în această privință, dar nu a reușit să ne doteze toate cele 7 ateliere ale școlii.

De aceea, cu sprijinul unor absolvenți ai liceului nostru care lucrează la diferite întreprinderi din județ, am obținut materiale necesare dotării cit mai complete a noilor ateliere. Astfel, s-au obținut prin transfer de la Direcția Cinematografică două grupuri electrogene, doi transformatori reactivi, 3 stații de amplificare (părți din acestea au fost folosite în atelierele școlii). Cooperativa „Progresul“ ne-a împrumutat tijele necesare atelierului de tîmplărie.

Nu putem să nu amintim sprijinul substanțial pe care ni l-a acordat Uzina de Utilaj Chimic Găiești în utilizarea atelierului auto, după cum nu putem să nu pomenim și de concursul larg de care ne-am bucurat din partea conducerii întreprinderii de industrie locală CLEMET, care ne-a permis ca în orele libere să executăm unele lucrări la mașinile întreprinderii.

De asemenea, prin grija Inspectoratului școlar județean, școala a fost

aprovizionată cu peste 800 m² de pal melaminat și aproape 9 tone de vîncu, materiale ce ne sînt necesare pentru confecționarea a 300 de mese și scaunele necesare, cu care vom înlocui actualele bănci din clase. Mesele și scaunele vor fi executate în atelierele școlii noastre pînă la sfîrșitul acestui an școlar. În aceste acțiuni ne-am bazat pe spiritul de inițiativă și pregătirea maeștrilor noștri: Nicolae Tache, Ion Negoiescu și Dumitru Mierlă.

Trebuie să menționăm și unele dificultăți întîmpinate din partea elevilor (și părinților acestora) la înființarea atelierului de tîmplărie, cînd existau unele ezitări dacă să meargă sau nu la aceste ateliere. Prin priceperea și iscusința tovarășului profesor maeștru Nicolae Tache, aceste dificultăți au fost depășite astfel încît astăzi nici un elev nu mai gîndește să schimbe tipul de activitate practică.

Paralel cu acțiunea de construire și amenajare a atelierelor, conducerea liceului nostru se preocupă de pregătirea metodică a profesorilor maeștri, unii dintre ei fiind în primul an de învățămînt, în așa fel ca cele șapte ateliere care funcționează în incinta liceului nostru să contribuie din plin la educarea elevilor prin muncă, la învățarea unei meserii, la dotarea școlii cu obiecte și cu aparate lucrate de elevii noștri.

VICTOR IVAȘCU

RESPECTUL PENTRU ADEVĂR

Adevărul, concordanța noțiunilor, ideilor, convingerilor pe care ni le formăm cu realitățile obiective constituie piatra de temelie a concepției despre lume și viață materialist-dialectice, comuniste, care orientează edificarea conștiinței a societății noastre socialiste. Încrederea în adevăr dă clasei muncitoare și întregului popor tăria și forța de a acționa fără șovăire pentru realizarea telurilor înalte ale dreptății și echității sociale, ale politicii juste a partidului, valorificându-și forțele creatoare și puterea de muncă în procesul complex al făuririi celei mai avansate orânduiri sociale. Respectul pentru adevăr este de aceea o cerință supremă a conviețuirii noastre socialiste, o datorie de onoare a fiecărui cetățean al țării.

Întreaga muncă educativă se clădește pe cultivarea respectului pentru adevăr. Idealul moral-politic comunist, modelul de comportament oferit tinerelor generații are în vedere, înainte de toate, adevărul ca normă fundamentală a celor mai înaintate convingeri de viață și conduită socială. „Comunistul — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu în expunerea la Plenara C.C. al P.C.R. din 3—5 noiembrie 1971 — trebuie să fie cinstit, curajos, demn, să lupte cu ardore pentru adevăr, pentru dreptate și libertate”. A-ți forma convingeri comuniste și a acționa asemenea comunistilor înseamnă a te dăru cu trup și suflet luptei pentru adevăr și a milita neobosit pentru afirmarea și apărarea lui, a combata cu intransigență minciuna, înșelătoria, necinstea, a promova curajos idealurile de dreptate și libertate pentru care cei mai buni fii ai poporului nostru n-au pregetat să-și dea și viața. (Profesorul va evoca figurile unor luptători comunisti, eroi ai clasei muncitoare, ai Uniunii tineretului Comunist care s-au jertfit pentru triumful adevărului, dreptății și libertății sociale și naționale. Pot fi folosite, în acest scop, materialele publicate în întâmpinarea aniversării a 50 de ani de la crearea U.T.C. în ziarul „Știința tineretului” și în revista „Tânărul leninist”).

În contrast cu ideologia clasei muncitoare, ideologia burgheză mistifică adevărul, admite și alimentează falsificarea realității, fățarnicia, inechitatea și inegalitatea socială. După cum menționau Marx și Engels în „Manifestul Partidului Comunist”, relațiile de producție capitaliste determină ca în raporturile dintre oameni să nu existe „decît interesul gol, decît neîndurătoarea «plată în bani peșin»... făcînd „din demnitatea personală o valoare de schimb”. (Tabloul moral al minciunii și lipsei de scrupule în viața socială burgheză poate fi zugrăvit cu deosebită vigoare apelîndu-se la operele marilor scriitori realiști. În raport cu lucrările literare comentate în clasă la orele de literatură, pot fi făcute referiri, spre exemplu, la „Scrisoarea pierdută” de I. L. Caragiale, la romanele lui Balzac, Stendhal, Dreiser, Galsworthy, la unele filme și seriiale de televiziune pe care elevii le-au văzut.)

Afirmarea și susținerea adevărului implică respingerea hotărîtă a minciunii, fățarniciei și a altor moravuri burgheze, o atitudine critică, combativă împotriva influențelor nocive ale parazitismului social, a încercărilor unora de a trăi necinstit, înșelînd societatea, oferindu-i cît mai puțin, dacă se poate nimic, dar pretinzînd, în același timp, cît mai multe avantaje. Ascunderea adevărului, tendința de a promova în societate prin chiul și înșelăciune, prin lingusire și intrigi contravin flagrant principiilor etice ale societății noastre, normelor de conviețuire socialistă. Împotriva moravurilor burgheze și mic-burgheze, a descompunerii morale este nevoie de o largă atitudine colectivă reprobatoare, de opinie de masă activă, intransigentă, ca o condiție indispensabilă a asigurării unui climat moral sănătos.

Propagarea respectului pentru adevăr cere cu necesitate cultivarea cinstei și corectitudinii, ca valori morale definitorii ale conștiinței socialiste. A fi cinstit și corect înseamnă a-ți face datoria la locul tău de activitate, în societate, a nu induce în eroare pe alții, a te respecta pe tine însuși, a-ți păstra demnitatea și a nu leza interesele celorlalți semenii ai tăi. Cinstea și corectitudinea impun fiecărui elev o comportare corespunzătoare la școală, în rela-

țiile cu profesorii și colegii, în familie, cu prietenii, în relațiile personale. (A se da exemple sugestive din școală sau clasa respectivă, pozitive și negative.)

Esențial este ca atitudinea cinstită, corectă să nu fie formală, cum se spune „de ochii lumii”. Un om corect, disciplinat, cinstit se comportă ca atare nu numai atunci cînd îl vede cineva, ci în toate împrejurările vieții, în nenumăratele circumstanțe obișnuite ale traiului diurn. Corectitudinea și cinstea trebuie să exprime o nevoie profundă, intimă a comportamentului individual și colectiv, să izvorască din

CONSULTAȚIE pentru profesorii care predau Educația cetățenească

convingere și nu din obligație. Numai atunci aceste calități au, într-adevăr, valoare și eficiență morală.

Forma cea mai înaltă a cinstei și corectitudinii în societatea noastră o reprezintă principialitatea comunistă. Ea constituie expresia sintetică a calităților morale înaintate pe care le implică ideologia marxist-leninistă, adevăzarea deplină la politica Partidului Comunist Român. Principialitatea comunistă reflectă consecvența cu care sint respectate și apărute principiile adevărului, dreptății, cinstei și echității sociale, criteriile și normele conviețuirii socialiste, interesele vitale ale oamenilor muncii.

A fi principial în sens comunist înseamnă a lupta neobosit pentru transpunerea în viață a idealurilor politice și morale ale clasei muncitoare, ale partidului său revoluționar, de avangardă, a situa mai presus de orice cauza comună, intere-

sele generale ale societății socialiste, a dovedi în practică o concordanță deplină între vorbe și fapte. A te comporta în acest fel nu înseamnă a gândi și a acționa rigid, a respecta absurd niște precepte imuabile, ci a fi permanent receptiv la ceea ce viața aduce nou și valoros, a dovedi discernămint și inițiativă, spirit critic și responsabilitate în muncă și în activitatea socială, în viața particulară, a-ți aduce contribuția maximă la aplicarea creatoare a principiilor comuniste general-valabile în condițiile concrete, multiple și diverse, ale existenței cotidiene în continuă transformare și perfecționare.

Principialitatea comunistă presupune nu numai autoexigență, ci și o atitudine activă permanentă față de comportările celor din jur. Nu poate fi considerat cu adevărul principial, chiar dacă se comportă corect, un om care consideră că nu-l privește ceea ce fac alții. În societatea noastră, în care respectarea intereselor generale și individuale se condiționează reciproc, nimeni nu poate rămîne indiferent; dacă tovarășii lui de muncă și de viață își fac sau nu datoria, dacă în preajma sa unii aduc prejudicii avutului obștesc, fură, delapidază, răstălmăcesc adevărul, trăiesc din minciună și înșelătorie. A fi principial presupune, fără doar și poate să acționezi astfel ca și cei cu care intri în contact să aibă o atitudine înaintată, civilizată, să dea dovadă de cinste și să fie corecți, sinceri, să slujească fără preget cauza luptei pentru adevăr și dreptate, să-și îndeplinească datoria la locul lor de activitate în folosul cauzei socialismului.

Chezășia înfăptuirii tuturor acestor cerințe o reprezintă transpunerea în fapte a programului și hotărîrilor Partidului Comunist Român, promotorul celor mai înaintate idealuri ale poporului nostru. În lupta și munca efectivă de realizare a acestor idealuri își găsește cea mai bună concretizare respectul pentru adevăr.

AL. GOLIANU

Bibliografie

NICOLAE CEAUȘESCU: Propuneri de măsuri pentru îmbunătățirea activității politico-ideologice, de educare marxist-leninistă a membrilor de partid, a tuturor oamenilor muncii — 6 iulie 1971. Expunere la Consfățuirea de lucru a activului de partid din domeniul ideologiei și al activității politice și cultural-educative — 9 iulie 1971. Editura politică, București, 1971.

NICOLAE CEAUȘESCU: Expunere cu privire la Programul P.C.R. pentru îmbunătățirea activității ideologice, ridicarea nivelului general al cunoașterii și educația socialistă a maselor, pentru așezarea relațiilor din societatea noastră pe baza principiilor eticii și echil-

ității socialiste și comuniste — 3 noiembrie 1971. Editura politică, București, 1971.

În legătură cu această temă mai pot fi consultate:

„Cinstea, corectitudinea, principialitatea — însușiri de bază ale omului societății socialiste”, de Marin Neagu. În volumul „Comportări, atitudini, idealuri”, Editura politică, București, 1968.

„Cinste, corectitudine, principialitate”, de Victor Birlădeanu. În volumul „Cetățean, societate, familie”, Editura politică, București, 1970.

NOTE

Broșuri în sprijinul
profesorilor de științe sociale

În ajutorul profesorilor care predau științe sociale și al elevilor, Ministerul Educației și Învățămîntului a luat inițiativa tipăririi în acest an școlar a 20 de broșuri pe probleme actuale ale politicii interne și externe ale partidului și statului nostru, precum și ale vieții sociale contemporane. Constituind anexe la manualele școlare, aceste broșuri le întregesc conținutul, contribuind prin tratarea unor probleme de importanță deosebită din politica internă și externă a partidului și statului, la informarea elevilor cu probleme de actualitate, cu date și cifre din realizările poporului. Pînă în momentul de față, din cele 20 de titluri au apărut broșurile: „Clasa muncitoare, forța socială fundamentală a istoriei contemporane a României” și „Mișcarea de tineret în lumea contemporană”.

Spicuum din titlurile în curs de apariție: „Național și internațional în dezvoltarea socială contemporană”, „Natiunea și contemporaneitatea”, „Poziția României socialiste față de principalele probleme actuale ale vieții internaționale”, „România în conștiința popoarelor”, „Lupta ideologică în filozofie în societatea contemporană”, „Crisa sistemului monetar occidental”, „Situația clasei muncitoare din țările capitaliste”.

Toate broșurile vor fi difuzate centrelor de librării și întreprinderilor județene ale uniunilor cooperative de consum. Difuzarea lor se va face gratuit.

Planșe, diafilme, diapozitive

Ministerul Educației și Învățămîntului va sprijini dotarea cabinetelor de științe sociale, printr-o serie de planșe, diafilme și diapozitive. De exemplu, în următoarele luni, vor fi difuzate în școli un set cuprinzînd 36 diafilme color cu tema „Modul de producție capitalist” și alte 48 de diafilme color cu tema „Modul de producție socialist”.

Pentru cabinetele de istorie vor fi difuzate materiale din domeniul istoriei patriei.

Apariții la Editura politică

Dintre aparițiile recente de carte datorate Editurii politice, reținem pentru cititorii noștri câteva de mare folos pentru informarea proprie, ca și pentru inserarea în listele bibliografice cu conținut educativ, recomandate elevilor în cadrul activităților din cercuri, de la orele de dirigiență etc.: C. Petculescu: „Crearea Uniunii Tineretului Comunist”; Christian Bernadac: „Medicii imposibilului”; Victor Săhleanu: „Știința și filozofia informației”; Edouard Calic: „Arde Reichstagul”; Petru Ispas: „Și a venit ziua...”; Colectiv: „Cum ne comportăm”.

Noi cabinete

Aproape zilnic primim la redacție numeroase vești din întreaga țară privind darea în folosință a unor noi cabinete de științe sociale.

Profesoara Georgeta Velincov din Galați ne anunță despre deschiderea cabinetului de științe sociale de la Liceul economic din Galați. Ideea care a stat la baza organizării cabinetului a fost maxima sa funcționalitate. Ea este realizată nu numai prin bogatul și variatul material alcătuit din planșe, grafice, organigrame, aparate moderne audio-vizuale pe care le conține cabinetul, ci și prin realizarea unor lecții de înalt nivel științific.

Despre rolul cabinetelor de științe sociale în însușirea corectă și aprofundată a cunoștințelor ne vorbește și profesorul Ștefan Anton de la Liceul „Aurel Vlaicu” din Breaza. Este subliniat faptul că profesorul își poate organiza în cabinet, datorită concepției moderne și științifice de organizare a lui, a lecțiilor de tipul prelegerii, a seminarului viu la care elevii să-și poată aduce o maximă contribuție.

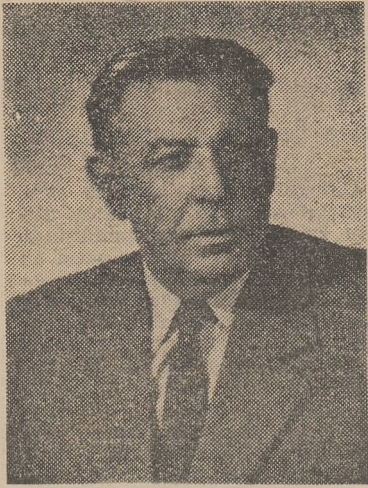
În cinstea Semicentenarului U.T.C. s-a deschis, în Capitală, un nou șantier al tineretului: complexul cultural-sportiv „Cutezătorii”, destinat pionierilor și școlărilor.

LA MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI —

SEDINȚĂ DE LUCRU CU INSPECTORII GENERALI

În dezbateri:

- Pregătirea candidaților pentru învățămîntul superior;
- Cabinetele de științe sociale și catedrele de științe sociale;
- Investițiile și construcțiile școlare

Un portret pe săptămînă

Profesor și cercetător

Aflat de aproape patru decenii la catedră, profesorul Constantin M. Boncu, din Ploiești, are astăzi bucuria de a trăi în orașul său printre sute și sute de intelectuali la a căror formare spirituală, și profesională a contribuit exemplar. Fără să mai vorbim de alte sute de „ambasadori” ai săi, de pe toate meleagurile țării, unde chemarea și pregătirea de specialitate i-a rostit să lucreze. Nici unii, nici alții neuitîndu-l, toți purtîndu-i neștearsă imaginea de dascăl pasionat, dăruit vocației de luminător al tinerei generații.

A predat istoria, pe care n-a privit-o niciodată ca o înșiruire de date, ci, cum ar fi spus Nicolae Bălcescu (parafrazîndu-i puțin cuvintele) — ca pe o biografie a poporului. Fiindcă lecțiile sale au însemnat întotdeauna resuscitarea trecutului nostru de luptă și de jertfe. Nu întîmplător — studii și articole ale sale, apărute sub egida Academiei R.S.R. — au fost consacrate revoluției din 1848, răscoalelor țărănești din 1888 și din 1907 (aspecte din jud. Prahova), reformei agrare din 1864, lui Al. Ioan Cuza și Unirii Principatelor Române. Și au mai însemnat, în aceeași măsură, aceste lecții, punerea în lumină a mărețelor realizări ale României socialiste, din acești ani minunați pe care îi trăim astăzi.

Constantin Boncu nu este însă numai profesorul, omul de la catedră. El a știut să îmbine necontenit activitatea sa didactică remarcabilă, cu cercetarea științifică susținută, de erudit. Una din pasiunile sale a fost, între altele, să adune date privind dezvoltarea învățămîntului în județul Prahova — începînd din cea de a doua jumătate a secolului trecut, strădanie concretizată în alte studii, de asemenea publicate.

Cum era și firesc, neobositul profesor a scris și a publicat multe lucrări privind dezvoltarea industriei petroliere în regiunea Ploiești, ca și în întreaga țară. Incununarea acestor cercetări o constituie recenta apariție, în Editura Academiei, a unui masiv volum, de peste 500 de pagini: „Contribuții la istoria petrolului românesc” (1972). O carte nu numai de informație în problemă, deci de strictă specialitate, ci și un panoramic al evoluției sociale în conexiune cu exploatarea a acestei însemnate bogății naturale din patria noastră.

Profesor și om de știință, Constantin Boncu a fost mereu, pentru elevii săi, o pildă demnă de urmat, ilustrînd, prin tot ce a făcut și face, tipul de dascăl desăvîrșit de care avem nevoie în edificarea societății socialiste.

HRISTU CĂNDROVEANU

În zilele de 17 și 18 martie 1972, la Ministerul Educației și Învățămîntului a avut loc ședința de lucru cu inspectorii generali județeni. Lucrările ședinței au fost conduse de tovarășul Virgil Cazacu, prim-adjunct al ministrului educației și învățămîntului. Au participat tovarășii Traian Pop și Vasile Alexandrescu, adjuncți ai ministrului educației și învățămîntului, Virgiliu Radulian, președintele Consiliului Național al Organizației Pionierilor, Silvia Ilie, secretar al C.C. al U.T.C., Elena Cojan, secretar al Uniunii Sindicatelor din învățămînt, știință și cultură.

Pe ordinea de zi a lucrărilor ședinței au fost înscrise trei probleme: — examinarea modului de desfășurare a cursurilor de pregătire a candidaților pentru învățămîntul superior; — stadiul de formare a cabinetelor de științe sociale și constituirea catedrelor de științe sociale; — situația construcțiilor școlare și investițiile. Au prezentat informări inspectorii școlari generali din județele Cluj, Dimbovița și Suceava (cursurile de pregătire a candidaților pentru învățămîntul superior); Iași, Sibiu și Tulcea, (cabinetele și catedrele de științe sociale) Mehedinți, Satu Mare și Bacău (construcțiile școlare).

În cele două zile ale dezbaterilor au fost discutate măsurile care s-au luat pentru aplicarea sistemului de pregătire a viitorilor candidați pentru învățămîntul superior în diferite județe ale țării. S-au confruntat opinii și s-au formulat sugestii pentru a se aduce îmbunătățirile necesare.

Referitor la stadiul de constituire a cabinetelor de științe sociale și de alcătuire a catedrelor de această specialitate în orașe și municipii, s-a subliniat necesitatea integrării mai depline a acestor cabinete în procesul de modernizare a predării științelor sociale, sporirea eficienței formative a acestui important instrument de educație politico-ideologică și moral-cetățenească a tinerei generații, necesitatea utilității lor cu aparatul modern de specialitate.

La ultimul punct al ordinea de zi, reprezentanții inspectoratelor școlare județene au analizat situația construcțiilor școlare în județele respective, problemele de investiții și au formulat diferite sugestii pentru realizarea acestui capitol însemnat din activitatea lor.

În continuare, au prezentat informări directorii generali ai direcțiilor generale din Ministerul Educației și Învățămîntului, referitoare la problemele de personal, repartizarea viitorilor absolvenți ai facultăților cu profil pedagogic, la materialul și aparatul didactic, dotare etc.

La invitația conducerii Ministerului Educației și Învățămîntului a participat la discuții tovarășul general colonel Mihail Burcă, președintele Societății de Cruce Roșie din R.S.R., care a subliniat necesitatea adîncirii colaborării școlii cu instituția pe care o conduce, importanța acțiunilor de ordin igienico-sanitar pe care Crucea Roșie le întreprinde pe plan național și la care elevii și cadrele didactice sînt chemați să-și aducă o contribuție substanțială, în conformitate cu planul de măsuri aprobat de conducerea partidului.

Tovarășa Silvia Ilie, secretar al C.C. al U.T.C., a analizat cîteva probleme pe care le ridică aplicarea corectă a planului comun de măsuri elaborat de Ministerul Educației și Învățămîntului în colaborare cu U.T.C. și Consiliul Național al Organizației Pionierilor. Vorbitorul a subliniat necesitatea de a preveni și

înlătura unele tendințe spre formalism, ca și supraîncărcarea elevilor care se poate manifesta uneori pe plan local. A relevat apoi măsurile luate pentru asigurarea unui înalt nivel politic-ideologic al conținutului muncii educative cu elevii, precum și aspecte ale participării elevilor la acțiunile de muncă patriotică, chestiuni privind organizarea vacanței.

Tovarășul Virgiliu Radulian, președintele Consiliului Național al Organizației Pionierilor, a informat asupra unor măsuri întreprinse pentru a corela mai judicios acțiunile din școală și din afara școlii și a prezentat unele inițiative și acțiuni inițiate de Consiliul Național al Organizației Pionierilor.

Tovarășul Vasile Alexandrescu, adjunct al ministrului educației și învățămîntului, a atras atenția asupra unui fenomen de formalism care își face apariția în acțiunea de transformare a liceelor de cultură generală în licee de specialitate și a subliniat necesitatea examinării cu multă atenție a nevoilor de cadre de specialitate pentru județul respectiv în momentul în care se cere înființarea unei asemenea unități școlare și se stabilește planul de școlarizare.

Tovarășul Traian Pop, adjunct al ministrului educației și învățămîntului, a arătat cîteva din direcțiile spre care va trebui să fie orientată activitatea de viitor a inspectoratelor școlare județene. În continuare, a precizat modul în care se va efectua în acest an perfecționarea educatoarelor, învățătorilor și maștrilor-instructori; criteriile de selecție a lectorilor pentru aceste cursuri; data și locurile unde se va face instruirea acestora; perioada în care vor avea loc cursurile de perfecționare. De asemenea, a subliniat ca în propunerile de plan de școlarizare pentru liceele pedagogice să existe o viziune de perspectivă a necesarului de cadre, și să se manifeste o mai mare atenție în atragerea spre ele a fiilor de țărani și muncitori. Pe linia indicațiilor de a îmbunătăți raportul între liceele de cultură generală și cele de specialitate, vorbitorul a arătat că a sporit numărul claselor speciale și capacitatea acestora de cuprindere în viitorul an școlar. Printre alte măsuri ale Consiliului de Miniștri tovarășul Traian Pop, a menționat și sporirea numărului de burse pentru elevii școlilor generale și ai liceelor de cultură generală. O atenție deosebită a acordat în cuvîntul său sistemului de perfecționare a profesorilor, care, într-o viziune nouă, va duce la sporirea atribuțiilor inspectoratelor școlare, a caselor corpul didactic, care vor prelua o parte din sarcinile ce revin Institutului central de perfecționarea cadrelor didactice și filialelor acestuia. Alte probleme expuse se referă la dotarea și înzestrarea laboratoarelor școlare și la atelierele școlare.

Tovarășul Traian Pop, adjunct al ministrului, s-a ocupat pe larg de posibilitățile de dezvoltare a liceelor din mediul sătesc, referindu-se la necesitatea de a înlătura unele decalaje existente între acestea și școlile din marile centre, pentru a se crea condiții egale de pregătire tuturor elevilor.

În încheierea lucrărilor a luat cuvîntul tovarășul Virgil Cazacu, prim-adjunct al ministrului educației și învățămîntului, care a arătat că noua structură a ministerului permite o mai mare mobilitate în re-

lațiile acestuia cu ministerele economice. În continuare, a trasat sarcinile care stau în fața inspectoratelor școlare în perioada următoare: se impune să se întărească latura instructiv-educativă a întregului proces de învățămînt. De asemenea, o obligație de mare răspundere este întărirea caracterului practico-aplicativ al învățămîntului de cultură generală. Aceasta se realizează atît prin noua disciplină introdusă în planul de învățămînt — instruirea practico-productivă — cît și prin accentuarea caracterului aplicativ al fiecărei discipline de învățămînt. Rămîne ca o sarcină a inspectoratelor școlare îmbunătățirea în continuare a raportului dintre liceele de cultură generală și liceele de specialitate. În acest context va spori și ponderea claselor speciale, ca și a claselor reale din învățămîntul de cultură generală. Se impune asigurarea conținutului politico-ideologic și educativ al întregului proces de învățămînt prin sporirea contribuției tuturor cadrelor didactice. Va crește în mod corespunzător și rolul profesorului-diriginte în educația politică și moral-cetățenească a elevilor.

Referindu-se la cursurile de pregătire pentru candidații din învățămîntul superior, tovarășul Virgil Cazacu a subliniat faptul pozitiv că în toate județele s-au întreprins măsuri importante pentru a asigura aplicarea actualului sistem de pregătire a candidaților în învățămîntul superior, dar că nu peste tot a fost înțeles fondul îndrumărilor. Este necesar ca inspectoratele școlare să se ocupe mai temeinic de organizarea și desfășurarea acestor cursuri pregătitoare, să se coreleze mai bine eforturile inspectoratelor cu cele ale universităților. Se impune ca aceste cursuri să fie asigurate pentru toți elevii, inspectoratele școlare acordînd o atenție deosebită elevilor din liceele sătești și din centrele muncitorești. Se impune, de asemenea, ca la baza acestei pregătiri să așezăm consultațiile și meditațiile pe care le pot acorda profesorii din liceele respective. Este necesar să se stabilească o legătură mai strînsă între licee și institutele de învățămînt superior. În acest fel, se vor evita atît supraîncărcarea elevilor, cît și unele excese de informație și se va asigura o mai bună corelare între programa analitică de liceu și exigențele concursului de admitere în învățămîntul superior.

Alte probleme pe care primul adjunct al ministrului educației și învățămîntului le-a adus în atenția inspectoratelor școlare s-au referit la modul în care trebuie înțeleasă funcționalitatea cabinetelor de științe sociale, rolul acestora în modernizarea procesului de învățămînt, modalitățile de constituire a catedrelor de științe sociale.

În partea finală a cuvîntului său, tovarășul Virgil Cazacu a arătat sarcinile care stau în fața inspectoratelor școlare în ce privește activitatea cultural-artistică și sportivă în rîndul elevilor; modul nou de organizare a vacanțelor școlare. Toate aceste sarcini subliniază necesitatea ca în munca inspectoratelor școlare să se formeze o optică nouă asupra conținutului și mijloacelor de realizare a muncii de îndrumare și control în școlile din rîndul județului respectiv.

NICOLAE SORIN

Expoziția de pictură și desen a elevilor școlii.

Zilele trecute, am intrat pentru prima oară într-o elegantă clădire din București — operă a arhitectului Ion Mincu —, clădirea Școlii generale care poartă numele lui Petre Ispirescu (nume onorat între altele prin motivele de basm de pe vitraliile pictate de unul din profesorii ei de desen și prin multe din subiectele expoziției permanente pe care o întrețin în spațiosul hol al școlii talentații ei elevi).

O școală oferă întotdeauna multiple aspecte care pot să constituie subiecte de articol. La indemnul directorului acestei școli, profesorul Constantin Popescu, m-am oprit asupra a două dintre ele, cu deosebire interesante, care, deși aparent disparate, sînt, pe undeva, reunite printr-o trăsătură comună. Primul privește cele două clase special constituite aici cu copii handicapați (clasa a IV-a C, în învățător Constantin Păunescu, și clasa a III-a C, învățătoare Ștefania Teodorescu).

— Sînt — îmi spunea învățătorul Constantin Păunescu — elevi care în clase obișnuite ar fi rămas repetenți sau nu ar fi venit la școală cu lunile.

— De ce? am întrebat.

— Unii dintre ei, datorită unor limite naturale confirmate de medici și de psihologii școlii. Alții, datorită mediului familial. Majoritatea provin din familii dezmembrate. Din cei 17 elevi cîți numărăm clasa mea, 2 au numai tată, 8 numai mamă și unul dintre ei nu are nici tată, nici mamă. Este întreținut de o bunică. Numai 6 au ambii părinți. Dar chiar și în familiile acestora, atmosfera nu este, eufemistic vorbind, dintre cele mai fericite. Am socotit că este de datoria noastră, a școlii, să supunem acești copii unei supravegheri și unui tratament deosebit.

— Cum ați procedat?

— Mai întîi, am constituit clase cu efective foarte mici. Pentru ca un învățător să se poată ocupa de fiecare elev în parte, ceea ce în astfel de clase este indispensabil, numărul lor nu trebuie să depășească posibilitățile lui de a-i supraveghea și îndruma individual. Apoi, am făcut multe vizite părinților lor, extinzînd acțiunea noastră educativă de la copiii asupra familiilor lor.

— Și în clase?

— Tratare diferențiată. Lucrul zilnic cu fiecare copil în parte. Dar absolut zilnic. O zi dacă nu te-ai ocupat de unul dintre ei, riști să-l scapi din mînă, să-l pierzi.

— Totuși, astfel de copii sînt, oricum i-ai trata, greu de atras spre studiu.

— Depinde de ce înțelegeți prin „oricum i-ai trata”. Trebuie să cunoști psihologia fiecăruia, să știi să-l stimulezi, să-i trezești ambiția și, mai ales, să faci în așa fel încît orele de curs să devină o îndeletnicire plăcută, atractivă.

— Ați găsit o cheie pentru a impune lecțiilor această atmosferă?

— Cred că da. Am pus foarte mult accentul pe acele instrumente care trezesc afectele elevilor, care se adresează sensibilității lor. Am recurs foarte mult la jocuri, la cîntece, la poezie.

După convorbirea pe care am avut-o în cancelarie cu învățătorul Constantin Păunescu și cu directorul școlii, Constantin Popescu, am asistat la un mic concurs de cîntece și recitări la care au participat elevii celor două clase. Am rămas cu adevărat impresionat de progresele lor. Nimic nu lăsa să se vadă că la el participă un colectiv de ex-virtuali repetenți.

Noi soluții pedagogice la Școala generală „Petre Ispirescu” din București

Nu comentez tematica acestui concurs, remarcabil prin caracterul său profund educativ (titlurile cîtorva din poeziile recitate vorbesc de la sine: „Partidul” de Nicolae Labiș, „Patria” de Ion Brad, „Slavă Partidului” de Victor Turbure etc.). Ra-reori mi-a fost dat să ascult copii de vîrsta lor recitînd cu atîta siguranță și acuratețe. Timp de aproape o jumătate de oră, prin fața juriului constituit ad-hoc s-au perindat vreo zece elevi. Și nici unul dintre ei nu s-a bilbit, n-a pierdut șirul, nu s-a incurcat. Încercați aceeași experiență cu o clasă obișnuită. Am motive să cred că rezultatele nu vor fi la aceeași înălțime. L-am auzit recitînd pe Bombi, unul din cei mai recalcitrați elevi, înzestrat anul trecut și cu un dosar pe la circumscipția de miliție, o adevărată spaimă a școlii. N-o să mă credeți, dar era cu adevărat emoționat. Cit privește întrecerea de cîntece, cu preponderență populare, mărturisesc că m-a captivat. Știți ce înseamnă să ai 10 sau 11 ani și să cînti singur fără acompaniament, în fața unui auditoriu de 40 de persoane? Copiii aceștia cîntau. Și cîntau frumos. Rețineți numele de Mariana Bălțeanu, elevă în clasa a IV-a. S-ar putea ca peste 10 ani să figureze printre cele ale cîntăreților de muzică populară. Vă veți aminti atunci că

estevorba de un fost copil problematic pe care niște învățatori buni (în toate sensurile), și devotați profesiei lor, nu l-au lăsat să se piardă. Deocamdată învățătorul Constantin Păunescu duce tratative cu o școală de muzică în vederea transferării ei. (Este momentul să notez că o bună parte dintre elevi au ajuns în situația de față la acel nivel care permite retransferarea lor în clase obișnuite.)

Cel de-al doilea aspect care trezește interesul celui ce vizitează Școala generală de 10 ani „Petre Ispirescu” este interesanta expoziție de pictură și desen organizată în holul ei și amintită la începutul acestor rînduri. Despre rațiunea și concepția acestei expoziții mi-a vorbit profesoara de desen Maria Frînculescu. — Am încercat — mi-a spus M. Frînculescu — să dăm preocupărilor de artă plastică ale elevilor un sens formativ foarte larg. Știți că se poate stabili o legătură strînsă între desen, literatură, muzică și orice alte discipline predate în școală.

Pe ce căi?

Exponatele vorbesc de la sine.

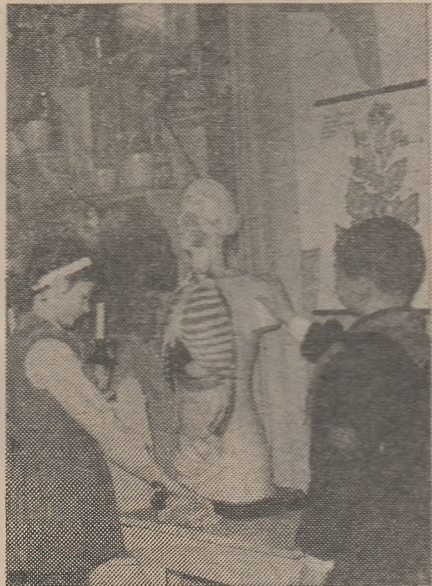
Le-am urmărit pe panourile instalate de jur împrejurul holului. Am văzut astfel cum au ilustrat elevii un text literar însoțit de o melodie, parcurgînd o întreagă gamă de etape de la viziunea figurativă la cea nonfigurativă sau de la desenul compozițional la desenul decorativ compozițional (motive decorative care în orele de pregătire tehnico-productivă au fost redate pe lucrări de artizanat). Nenumărate sînt desenele și picturile de inspirație muzicală. Un elev „pictază” o arie din Cio-Cio-San, alții o frază muzicală din Marco Polo, din simfonia a V-a din Cavaieria rustică etc.

Funcția educativă a desenului are, în opinia profesorilor de desen de la această școală, implicații foarte largi. Începînd cu acele desene menite să facă accesibile noțiuni pur științifice (am văzut un eșalon de desene care pornind de la prezentarea riguroasă a elementelor componente ale plantei ajunge, trecînd printr-o serie de faze succesive, la exprimarea nonfigurativă a ideii de floare) și terminînd cu temele menite să cultive valorile eticii și gîndirii comuniste, desenele elevilor ating o multime de subiecte cu funcție educativă.

Pe unele panouri, desenele sînt grupate tematic. Astfel, un panou este dedicat luptei comunistilor în ilegalitate. Altul își propune să prezinte copilăria elevilor din România socialistă, un altul să vorbească despre simțămintele umane etc. Este interesant să vezi cum se constituie, pictural, în viziunea elevilor, munca într-o tipografie ilegală sau represaliile la care sînt supuși muncitorii greviști, simțămintele de bucurie sau de tristețe, dramatismul unei zile de iarnă sau ploaia nostalgică de frunze a unei zile de octombrie. Și totodată este impresionantă precocitatea autorilor. Gabriel Acasandrei, unul dintre cei mai talentați copii și care deține și privilegiul unei expoziții personale pe un panou rezervat în exclusivitate, este elev în clasa a III-a.

Cum spuneam de la început, la Școala generală „Petre Ispirescu”, m-am oprit asupra a două aspecte aparent disparate. Ambele sînt legate însă printr-o trăsătură comună, trăsătură pe care, din păcate, nu pretutindeni și nu întotdeauna pedagogii o au în vedere: apelul la funcția educativă, de largă eficiență, a artelor.

OCTAVIAN BUZESCU

Două momente în aceeași școală: în laboratorul de științe naturale și în atelierul de croitorie.

Zilele acestea ne-au vizitat țara prof. Peter Martin, rectorul Universității din Geneva, și Raymond Leclerc, reprezentantul Departamentului Instrucției Publice și al Cantonului Geneva. Oaspeții au fost primiți de prof. univ. Ioan Ursu, președintele C.S.E.N și de Alexe Popescu, adjunct al ministrului educației și învățămîntului, și au avut întrevederi cu prof. George Ciucu, rectorul Universității din București.

De asemenea, a efectuat o vizită în țara noastră, la invitația Ministerului Educației și Învățămîntului, Alain Nicollier, secretar general al Conferinței Rectoților Europeni (C.R.E.), care a avut întrevederi cu factorii de răspundere din învățămîntul superior din București, Cluj, Brașov și a fost primit de tovarășul Alexe Popescu, adjunct al ministrului educației și învățămîntului.

În toate școlile continuă, în aceste zile, acțiunile dedicate sărbătoririi semicentenarului U.T.C. De exemplu, printre cele mai importante acțiuni organizate de Ministerul Educației și Învățămîntului și de C.C. al U.T.C. pentru elevii uteciști se înscrie concursul de creație literară „Tinere condeie”, concursul revistelor școlare și concursul cultural-artistic, a cărui fază zonală va avea loc la Baia Mare, Suceava, Timișoara, Pitești, Craiova, Brăila Se va deschide, de asemenea, la București o expoziție de fotografii artistice, expoziția „Tehnica se însușește încă de pe băncile școlii”, la care, pentru prima dată, vor participa și elevii din liceele de cultură generală.

Și pionierii vor omagia în vacanța de primăvară evenimentul sărbătorit de colegii lor mai mari printr-un festival de teatru în cadrul căruia brigăzi artistice de agitație, teatre de păpuși și teatre școlare se vor întrece pe scenele unor teatre din București, Brașov, Piatra Neamț. (C.B.)

În cadrul acțiunilor organizate de către Casa corpului didactic din județul Hunedoara, directorii de școli și cadrele didactice au avut prilejul să audieze în ziua de 17 martie a.c., la Deva, o amplă și documentată expunere cu tema: „Tehnologia modernă a instruirii”, ținută de lector univ. Simion Cioată, inspector general în Ministerul Educației și Învățămîntului. Conferința completează șirul acțiunilor de acest fel organizate în scopul informării personalului didactic și al aplicării în activitatea didactică a celor mai noi metode și procedee privind modernizarea învățămîntului de toate gradele.

Dintre acțiunile întreprinse de Inspectoratul școlar al județului Brașov, de Comitetul sindicatului din învățămînt și de Casa corpului didactic din acest județ, în secolul pregătirii și organizării fazei județene a simpozionului „Educația elevilor pentru munca productivă” menționăm: selectarea celor mai bune lucrări și comunicări ale cadrelor didactice, întocmirea unui caiet-program al simpozionului, precum și organizarea unei expoziții cu lucrările cele mai reprezentative realizate de elevi în cadrul activității tehnico-productive. Faza județeană a simpozionului la care vor participa, alături de directorii școlilor, de profesori și maiștri-instrucători și reprezentanți ai unor întreprinderi din municipiul Brașov și din județ, va avea loc la 10 aprilie a.c. în sala teatrului din localitate.

Și în județul Olt, comisia județeană de organizare a simpozionului, împreună cu Inspectoratul școlar județean și cu Casa corpului didactic au sursănit cadrele didactice în elaborarea lucrărilor și comunicărilor pe care le vor susține la 8 aprilie a.c. în sala de festivități a Liceului „Radu Greceanu” din Slatina. În cadrul manifestărilor organizate cu acest prilej va fi deschisă și o expoziție cu vînzare a obiectelor realizate de elevi în cadrul orelor de pregătire tehnico-productivă.

Recent, Comitetul sindicatului învățămînt din Craiova a inițiat o acțiune demnă de consemnat, la care au participat numeroase cadre didactice, directori și maiștri-instrucători din școlile municipiului. Cu acest prilej, a fost audiată expunerea „Pregătirea tehnico-productivă a elevilor — suport al formării și dezvoltării personalității lor creatoare”, ținută de Marius Gropposilă, cercetător principal la Institutul de cercetări pedagogice.

Activitatea de orientare școlară și profesională a elevilor constituie una dintre preocupările de frunte ale colectivului de cadre didactice de la Școala generală nr 69 din Capitală. Recent, în cadrul acestei mai ample acțiuni, școala a invitat directori și profesori ai Școlii profesionale de pe lângă Fabrica de confecții București, ai Grupului școlar de construcții și montaje ai Școlii profesionale de pe lângă Întreprinderea „Electromagnetica”, ai Grupului școlar economic „Nicolae Kretzulescu” și ai Școlii profesionale de pe lângă Întreprinderea „Dimbovița” care, înarmați cu un bogat material documentar, le-au vorbit elevilor din clasele a VIII-a și a X-a despre condițiile de studii și perspectivele profesionale pe care le oferă respectivele școli.

În epoca sedentarismului excesiv mișcarea în aer liber este o cerință imperioasă a păstrării sănătății. Elevul își petrece o mare parte din vreme la masa de scris acasă sau la școală. Ca urmare a modernizării proceselor de producție diferite profesii, din păcate cele mai multe, obligă la imobilitate. Proiectantul este obligat să stea zilnic ore întregi aplecat asupra planșetei. Exemplele pot fi multiplicare fără nici un fel de dificultate. În școală există o tendință aproape naturală ca fiecare dascăl să-și considere obiectul ca fiind cel mai important. Este la mijloc un orgoliu care poate fi comentat. Desigur că marile baraje intelectuale — admiterea în liceu, facultate, bacalaureatul, concursurile — fac verificări strict numai din anumite materii. Rar se cere și câte o probă de îndeminare și foarte rar o examinare a stării de sănătate. Aceasta nu înseamnă că celelalte discipline trebuie să ne fie total indiferente. Printre ele un loc de frunte îl ocupă **Sportul și Educația fizică**. Cele câteva ore săptămânale sau uneori numai una singură sînt total insuficiente pentru ca tînărul să poată profita cu adevărat de mișcare. Uneori nici condițiile în care se efectuează aceste ore nu sînt cele mai fericite. La aceasta se mai adaugă și mentalitatea dăunătoare a unor părinți care consideră că, scutindu-și copiii de sport, le oferă un timp suplimentar pentru studiu. Nimic mai neadevărat. De cele mai multe ori scutițiile justificate, sau mai puțin justificate, de orele de educație fizică produc mai multă pagubă, decît ajutorul elevului.

Tînărul trebuie obișnuit de pe băncile școlii să dorească singur să facă sport, să se miște în aer liber, să savureze frumusețile unui răsărit de soare la malul mării, sau pe minunatele noastre cărări montane. Nimic nu e mai frumos decît să vezi grupe de tineri organizați în frunte cu profesorii lor — și nu numai cu profesorii de sport — porniți să-și cunoască frumusețile patriei. La încheierea săptămînii să fie șirul convoaielor de autocare nesfîrșit cu grupuri de elevi plecați în mici expediții turistice.

Frumusețile țării noastre nu trebuie mult căutate. Ele sînt din abundență la tot pasul și se lasă ușor descoperite de fiecare doritor. Sînt țări în lume unde populația urbană părăsește aproape integral orașele și merge să-și petreacă un număr de ore în aer liber. Ar avea mai mult randament și celelalte ore după un repaus petrecut în afară, sub razele binefăcătoare ale soarelui și cu plămîni încărcați de aerul ozonat al munților. E nevoie numai de puțină inițiativă, de un nucleu de cadre întreprinzătoare, de ceva mai mult curaj și mai multă îndrăzneală.

Prin orele de sport școlare e greu de conceput că se pot pregăti sportivi de performanță. O pepinieră permanentă de viitori sportivi rămîne însă școala de toate gradele. Uneori și profesorii de sport se lasă furați de activitatea elevilor frunțași la sport și a echipelor aducătoare de trofee. Nu este rău ca școlile să se întrecă între ele și în olimpiade sportive. Sportul trebuie însă să pătrundă în clasa, în casa și-n preocuparea fiecăruia. Mișcarea este tot atît de necesară organismului ca hrana și aerul. Uneori oferă mai multă reconfortare după oboseală o oră de mers decît nu știu cîte ore de somn.

Nu toți tinerii sînt mari talente sportive, după cum nu toți se pricep în aceeași măsură la matematică sau la limba română. Talentul profesorului de sport constă tocmai în a-i apropia pe aceștia, în a-i îndruma și în a-i atrage la lucruri utile și plăcute. Nimic nu-i mai antipedagogic decît ironia în fața colectivului sau muștrarea cînd aceștia nu reușesc să cucerească anumite performanțe minime. Profesorul de educație fizică are posibilitatea să se facă util dacă nu cel mai iubit de școala întreagă dacă știe să-și onoreze cum trebuie misiunea.

MARIN RADOI

O nouă programă la științele biologice

(Urmare din pag. 1)

Programa noastră se referă la învățămîntul biologic din clasa a V-a pînă în clasa a X-a, pe linia școlii de cultură generală, și din anul I pînă în anul IV la licee. La toți acești ani biologia se predă în două ore pe săptămînă (în afară de clasa a X-a unde este numai o oră pe săptămînă). Comisia noastră ține mult la acest quantum minim de ore și nu poate fi de acord cu nici o reducere de ore, chiar dacă ea s-ar face numai temporar.

Direcția generală a învățămîntului de cultură generală a propus ca, în anul școlar 1972/73, botanica din clasa a V-a să se predea într-o singură oră, din cauză că orarul actual avea pentru materia **Cunoștințe despre om și natură** numai o oră. În consecință s-a redus și manualul actual de botanică pentru o singură oră pe săptămînă. Considerăm că n-ar fi bine să se adopte această măsură. Sîntem siguri că se mai poate găsi o oră, pentru a nu începe chiar acum cu o gravă știrbitură în însuși conceptul de plan și volum al învățămîntului de biologie. E mai bine să amînăm un an aplicarea noii programe, decît să începem cu ceva foarte dăunător.

În același spirit, considerăm că aplicarea noii programe la **paleobiologie**, din anul I de liceu, nu trebuie grăbită și că în anul școlar 1972/73 nu se va putea începe această disciplină, deoarece manualul de paleobiologie, reprezintă o noutate didactică în tot învățămîntul biologic. Aceasta deoarece autorii abia au ajuns acum la un punct de vedere unitar asupra felului cum să se integreze filogenia vegetală și animală în cadrul geologiei și al paleontologiei, astfel ca să se ajungă la situația sistematică actuală a plantelor și animalelor. Acest manual, cu totul nou prin conceptul său, nu va putea fi predat editurii mai înainte de sfîrșitul anului 1972. Propunem deci, ca și pe această linie, să nu se grăbească lucrurile. Să nu se înceapă cu un manual scos în grabă, numai pentru a începe, ci mai bine să mai rămînem un an cu **geologia** în anul I de liceu, așa cum este acum. Orice manual scos la rezeală nu va putea fi de un nivel prea înalt și orice manual care nu e bun periclitează înseși seriozitatea și garanția noii programe de învățămînt biologic.

În noua programă a învățămîntului biologic, realizată de comisie, succesiunea materiilor de biologie este următoarea:

a) învățămîntul de cultură generală:

- cl. a V-a Botanica
- cl. a VI-a Zoologia
- cl. a VII-a Ecologia și protecția naturii
- cl. a VIII-a Anatomia și fiziologia omului
- cl. a IX-a Biologia generală
- cl. a X-a Igiena și puericultura (1 oră/săpt.)

b) învățămîntul de liceu:

- anul I Paleobiologia
- anul II Anatomia și fiziologia comparată
- anul III Reproducere și Genetică
- anul IV Evoluționism și biologie umană

c) pentru clasele speciale de biologie:

- anul II (liceu): Biofizica și Biochimia (tr. I); Biologia celulară (tr. II); Anatomia (tr. III) (4 ore săptămînal).
- anul III (liceu): Fiziologia comparată (2 ore săptămînal tot anul) și Genetică (2 ore săptămînal tot anul).
- anul IV (liceu): Evoluționism și biologie umană (2 ore săptămînal tot anul); Oceanologie (2 ore săptămînal tot anul).

După cum se vede, materiile sînt puțin diferite de cele de acum. Materiile cu totul noi și actuale sînt: **Ecologia și protecția naturii, Paleobiologia, Anatomia și fiziologia comparată, Biologia umană.**

Ecologia și protecția naturii, predată imediat după Botanica și Zoologie, îl dezvoltă elevului natura așa cum este ea în realitate: o asociație complexă de plante (producători), animale (consumatori) și bacterii (reducători). În mod normal, copilul de 12 ani își pune întrebări

referitoare la raportul organismelor vegetale și animale din natură. Știm cu toții că cele mai gustate povestiri la această vîrstă sînt cele ce se referă la felul cum este viața în deșerturi, în virful munților, la poli, în fundurile oceanelor etc. Introducerea acestei discipline de sinteză la clasa a VII-a răspunde deci unei reale cerințe a elevilor de această vîrstă.

Această disciplină pune însă cîteva probleme. Este nevoie de un bun manual, frumos ilustrat, scris atractiv cu expuneri concentrate, dar simple, despre toate biocenozele mari ale pămîntului, pentru a ajunge la înțelegerea întregii biosfere.

La această materie nu se vor putea face multe lucrări practice manuale. În schimb se vor face ieșiri în natură pentru a aplica pe biotopuri locale, cunoștințele despre biocenozele învățate. De asemenea se vor putea face multe proiectii de diapozitive și filme (diafilme sau chiar filme documentare de scurt metraj). Întregul material didactic va trebui dirijat din timp spre școli, astfel ca profesorii să îl cunoască cu o serie de explicații în plus față de manual și să îl poată utiliza optim în lecțiile lor de ecologie. Copiii trebuie să fie convinși de la această vîrstă că natura nu trebuie distrusă, stricată, poluată, ci, din contră, conservată în întregime ei, căci noi înșine facem parte din ea și fără ea nu vom putea trăi.

Paleobiologia reprezintă o înmănunchiere de discipline: filogenia vegetală și animală, geologia, paleontologia, sistematica plantelor și animalelor. Ea trebuie să reunească într-un tot organic evoluția vieții, cauzele care au determinat-o, care au dirijat-o și nivelul la care s-a ajuns astăzi pe marile grupe de organisme, astfel încît elevul de 14 ani să rămînă cu o imagine clară asupra întregii filogenii și să întrevadă chiar drumul pe care îl va putea lua viața de acum înainte, în prezența omului de azi, inginer al planetei și modificator al dezvoltării genetice a organismelor.

Anatomia și fiziologia comparată va grea în mintea elevului de 15 ani, că funcțiile de bază ale organismelor vegetale și animale sînt aceleași, că ele au un fond comun, cu toate că se deosebesc prin mecanismele lor de realizare. Această tratare paralelă a tuturor funcțiilor vegetale și animale, dă o altă înțelegere fenomenului de viață, care este totuși un fenomen unic al pămîntului, decît atunci cînd se merge pe două discipline separate: fiziologia vegetală și fiziologia animală. Toți care am învățat, așa avem impresia că una e viața plan-

telor și alta e viața animalelor. În realitate este un singur fenomen de viață, care se realizează prin aceleași funcțiuni de nutriție, de excreție, de metabolism, de mișcare, sensibilitate etc., pe structuri tot așa de complexe la plante și animale, dar totuși altele. Desigur că vor trebui cunoscute și aceste structuri. Dar ele nu vor mai reprezenta un scop în sine, ci numai un mijloc de a înțelege complicatele mecanisme ale vieții.

Aș adăuga că la clasele speciale de biologie, ai căror absolvenți se vor prezenta în majoritate la concursurile de admitere la medicină, biologie, agronomie, unde se cere Anatomia și fiziologia omului (mai tîrziu se vor schimba și acestea), se va preda un semestru întreg anatomia, în special a omului.

Biologia umană cu problemele mari ale omului lipsea aproape complet din programele învățămîntului de pînă acum. Noi socotim că nu mai este admis ca un absolvent al învățămîntului de liceu și chiar al școlilor de cultură generală, să nu cunoască aproape nimic despre semnificația apariției omului pentru biosferă, despre raportul actual dintre om și natură, despre epidemii, imunitate, despre droguri și medicamente, despre maladii profesionale, despre igiena vîrstelor, genetica populațiilor, despre rase și rasism etc. Toate aceste probleme de biologie umană, absolutul de liceu, care nu va urma medicina sau biologia propriu-zisă, nu arde de unde să le cunoască decît în cadrul anului IV de liceu.

O altă noutate metodică a întregului nostru program de biologie o constituie introducerea **lecturilor** după diferitele lecții. În toate disciplinele. Lecturile nu sînt obligatorii la examen sau la examinare. Ele au scopul de a ușura înțelegerea unor fenomene ce se tratează în lecții. Dacă aceste lecturi vor fi atrăgătoare ca stil și conținut, sînt sigur că ele vor fi utile și vor lăsa urme importante în mintea elevului și în înțelegerea multilaterală a fenomenelor de viață. Elevul la orice vîrstă trebuie să înțeleagă raporturile dintre fenomene, cauzalitatea lor și în- săși natura intimă a fenomenelor de viață. El trebuie să poată înțelege fenomenele biologice despre care aude mereu la radio, la TV, citește în ziare, în reviste etc. Nu îl putem lăsa în afara vieții în care trăiește. Dacă nu îl putem obliga pe toți elevii să asimileze un plus de cunoștințe, să lăsăm cel puțin pe cei doritori să știe mai mult, să o facă. Lecturile sînt un mijloc eficient pentru aceasta. Consider că lecturile trebuie să fie „sarea și piperul” care să dea gust biologiei.

(Continuare în numărul viitor)

Lucian Grigorescu

Pădure la Cassia

Pentru creșterea

eficienței

muncii învățătorului

Recentele documente de partid pun în fața cadrelor didactice probleme deosebite semnificație socială. Din aceste documente-program se desprinde ideea că școala nu-și poate îndeplini menirea decât dacă asigură pregătirea viitorilor cetățeni capabili să se integreze cu randament maxim într-o societate caracterizată ea însăși prin permanente și profunde schimbări. Este o teză care obligă la schimbări de concepție în activitatea didactică, la accentuarea caracterului prospectiv al învățământului în lumina obiectivului educațional fundamental: pregătirea elevilor pentru viața socială activă.

Elementele care se cer restructurate prin prisma unei concepții noi sînt numeroase. Ne vom referi doar la câteva cu intenția de a sublinia ideea că unele aspecte din munca noastră, considerate adesea minore, capătă importanță de loc de neglijat, prin implicațiile ce le au în toate compartimentele procesului de instruire și educare. Atenția noastră este îndreptată asupra elevilor din clasele I—IV, întrucît modelarea personalității omului de tip nou începe încă de la această vîrstă, urmînd să fie continuată în tot cursul vieții.

Este recunoscută în acest sens valoarea formativă a muncii independente a elevilor la lecție, însă în practică nu i se acordă întotdeauna locul cuvenit, unii dintre noi rămînd pe mai departe sub imperiul șabloanelor și rutinei. Din constatările făcute la mai multe clase într-o perioadă de ani de zile am ajuns la concluzia că mai sînt încă învățători neangajați în lupta cu minutele consumate fără folos, care nu organizează judicios munca independentă a elevilor, sacrificînd astfel posibilitatea de a lucra toți în schimbul aceleiași de a lucra cîtiva. De aceea, modalitatea de a chema un elev la tablă pentru a rezolva un exercițiu sau o problemă, în timp ce majoritatea colegilor lui transpun mecanic în caiete cele auzite și văzute, trebuie să cedeze locul unei munci independente reale în care fiecare elev aplică în ritmul lui propriu tehnicile de lucru învățate, își fixează activ cunoștințele, își perfecționează priceperile și deprinderile, descoperă adevăruri noi etc.

Cu toate invitațiile învățătorului de felul „voi lucrați singuri”, „rezolvați înainte, nu așteptați tabla” ș.a. am întîlnit cazuri în care o greșeală elementară săvîrșită la tablă a fost copiată cu fidelitate de către circa 75 la sută din efectivul clasei, ceea ce demonstrează absența efortului de gîndire din partea acestora, prezența pasivă a lor la lecție. Efectul negativ este amplificat atunci cînd elevului — chemat la tablă sau celui din bancă solicitat să continue operațiile — i se cere să calculeze cu voce tare.

Prin aceasta nu îndemnăm la scoaterea tablei din clasă. Dimpotrivă, tabla va continua să fie un obiect indispensabil învățătorului și elevilor atunci cînd colaborează la explicații, la elaborarea unor scheme, planuri de idei, considerate ca puncte de plecare pentru o activitate independentă ulterioară.

Munca independentă constituie un valoros prilej de cunoaștere și autocunoaștere a elevilor și, prin aceasta, include unele premise ale procesului de autoeducație și de orientare școlară și profesională. Ea oferă de asemenea cîmp larg pentru respectarea principiului tratării individuale a elevilor, este momentul folosirii cu succes a fișelor de recuperare, de dezvoltare etc. prin care să sprijinim elevii în activitatea de însușire a cunoștințelor în ritm și prin efort propriu.

Bucuria succesului astfel obținut va dezvolta la elevi motivele intrinseci, interioare ale învățării, diminuînd și chiar eliminînd pe cele extrinseci, exterioare, aversive, care sînt încă destul de răspîndite în învățămînt. Astfel de fișe pot fi uti-

lizate în special la aritmetică, gramatică, cunoștințe despre natură. Practica pedagogică desfășurată la școala de aplicație din Abrud arată că întrebunțarea fișelor susține și dezvoltă interesul elevilor pentru obiectul muncii independente. Sporește caracterul conștient și activ al învățării.

Munca independentă astfel organizată permite cadrelor didactice să surprindă gradul de dezvoltare a variabilelor intelectuale (calități ale gîndirii, spirit de observație, aptitudini, deprinderi intelectuale și practice etc.) și pe baza aferențelor inverse respective să elaboreze programa optimă a acțiunilor viitoare. Evaluarea rezultatelor muncii elevilor s-ar face într-un moment în care ele ne pot fi de folos în îmbunătățirea activității noastre și s-ar putea preîntîmpina măcar în parte obiecțiile aduse învățămîntului tradițional de către susținătorii instruirii programate.

La o analiză atentă a organizării lecțiilor la clasele I—IV se mai poate evidenția și un alt aspect care diminuează eficiența acestora. Este vorba de prezența nejustificată în rezolvarea tuturor problemelor de aritmetică a momentului de „analiză” și „rezolvare orală”, chiar și după ce elevii stăpinesc algoritmul rezolvării tipului respectiv de problemă.

Punerea în toate cazurile a întrebărilor de felul „Ce cunoaștem?”, „Ce nu cunoaștem?”, „Ce putem afla?” etc. devine un refren plictisitor pentru elevi, aceștia fiind capabili să rezolve independent mai multe probleme decît cele planificate. Nu contestăm necesitatea respectării indicațiilor metodice în etapa de inițiere în rezolvarea problemelor, dar aplicarea lor în situații în care împrejurările nu reclamă acest lucru minimizează randamentul muncii factorilor implicați, lasă nevalorificate valențele educative ale muncii independente, nu răspunde nevoii de acțiune a copiilor, nu asigură densitatea activității la lecție.

Am întîlnit situații în care elevi capabili, sirguincioși rezolvau problema în câteva minute. În timp ce învățătorul, rob al metodei, se străduia zadarnic să apere „autoritatea” formalismului. Mai mult decît atît, acesta cerea elevilor nonconformiști „să șteargă rezolvarea, să fie disciplinați și să răspundă la întrebări”!

Desigur, asemenea aspecte nu caracterizează școala noastră, ele sînt rare, dar tocmai pentru că la ora actuală mai există, ele nu trebuie trecute cu vederea. Majoritatea învățătorilor sînt angajați cu toate forțele de care dispun în efortul general de modernizare a învățămîntului. Cunoaștem învățători care lucrează după principiile instruirii programate, utilizează munca pe echipe, care aplică cu succes principiul problematizării, sau organizează învățarea prin descoperire.

În ideea asigurării unor condiții cit mai bune în vederea pregătirii elevilor se poate ridica și o altă problemă. În ultimul timp în școli iau ființă ori se reamenajează cabinete pe obiecte de studiu, laboratoare — efectele pozitive ale unor asemenea măsuri fiind deja evidente. Dar oare această preocupare nu trebuie extinsă și la clasele I—IV? Credem că da. S-ar asigura astfel posibilități sporite pentru rezolvarea sarcinilor actuale ale școlii într-o concepție unitară, pregătirea elevilor pentru viață ar putea răspunde mai bine exigențelor societății noastre socialiste. Problema acestora ar putea constitui un subiect de meditație, iar apoi de acțiune pentru noi.

Posibilitățile de renovare didactică sînt multiple, ele trebuie însă căutate și introduse în munca cu elevii, convingîndu-se că acest lucru nu se poate îndeplini prin decrete date de forurile superioare, ci prin temeinică pregătire, prin pasiunea și munca noastră efectivă.

IOAN DOBRE

Lecție în laboratorul de fizică al Liceului „Decebal” din Deva

Zestrea școlii

Ne desfășurăm activitatea la una dintre cele mai bine dotate școli din județul Caraș-Severin: Școala generală Iablașița. Cînd într-o școală generală dispui de un inventar vast, totalizînd, valoric, sute de mii de lei, se pune inevitabil problema evidenței, a depozitării și manipulării sale în condiții optime, chiar în situația regretabilă a unei fluctuații intense de cadre, căreia și școala noastră, ca multe altele, i-a rămas cu consecvență tributară. Se produce o permanentă mișcare de bunuri, în sensul introducerii și al scoaterii unora din inventar. Dacă introducerea în inventar a unui bun material nu ridică probleme speciale, scoaterea din inventar, în schimb, se face deseori cu prea mare ușurință, fără ca cineva să fie mai serios tras la răspundere pentru neglijență, deteriorare de bunuri, proastă manipulare a acestora etc.

La clasele V—VIII, au predat (și mai predau încă) obiecte de specialitate (fizică, de exemplu) cadre fără o calificare superioară. În pofida unei îndrumări de principiu, acestea nu pot să se ridice la o utilizare optimă a materialului didactic repartizat, din simplul motiv că nu au calificarea corespunzătoare. Mai trist e cînd nici cadrele didactice cu o pregătire universitară nu-și cunosc în suficientă măsură materialul didactic aflat în inventar.

Pare cel puțin paradoxal să fii proaspăt licențiat în matematici și să nu distingi o „trusă optică geometrică” de o „trusă cu corpuri geometrice din masă plastică.” Nu intenționăm a leza prestigiul nimănui, tot așa cum în zadar am căuta circumstanțe atenuante. Socot că e o lacună a învățămîntului nostru superior faptul că dă prea puțină atenție instruirii viitorilor absolvenți în vederea cunoașterii, evidenței, păstrării și folosirii optime a materialului didactic. În inventarul fiecărui cadru din învățămînt nu trebuie să apară niciodată simple denumiri generice: „planșe diferite”, „discuri diferite”, „diferite diafilme”, atîta timp cît acestea au un titlu, un preț unitar și o dată anume cînd au intrat în dotarea școlii. Puțina „practică” pe linie de conducere, dobîndită în doi ani conse-

cutivi, m-a dus la concluzia că mulți învățători și profesori nici nu-și cunosc (decît „la zile mari”) bine materialul didactic ce-l au în inventar, dar să-l mai folosească la ore operative, în concordanță deplină a conținutului lecțiilor predate.

Inventarul trebuie să fie un document de maximă acuratețe, sistematic, lizibil, conținînd toate datele unei bune înscrieri: nr. crt., capitolul, titlul articolului inventariat, nr. de bucăți, preț unitar, preț total, observații.

La „observații”, pot fi cuprinse: indicațiile documentului și data de intrare în inventarul școlii.

Cu cît sînt mai complete, mai bine redactate aceste inventare individuale, cu atît se poate asigura o mai operativă și exactă întocmire a inventarului anual, de bilanț, al școlii. Socot, de asemenea, foarte util să nu mai existe nicăieri piese de inventar „fără valoare”, chiar dacă e o simplă planșă confecționată de cadrele didactice în completarea celor 8 ore de muncă!

Să nu se creadă că față de bunurile figurînd — ce curios! — în vechile inventare ca „fără valoare” avem dreptul de a manifesta neglijență, nepăsare, lipsă de responsabilitate etc. Păstrînd o bună evidență contabilă a inventarelor individuale, putem aprecia ușor în ce măsură inventarul învățătorului sau profesorului respectiv a sporit în cursul anului școlar, fie prin înzeestrare de la forurile tutelare, fie prin munca sa plină de abnegație. Vom ști, de asemenea, în ce măsură bunurile deteriorate, scoase din funcțiune, sînt repuse în circuitul didactic, în ce măsură planșele și hărțile sînt lipite, cartonate, înrămate etc. Sînt și acestea aspecte ale muncii noastre profesionale care trebuie să stea în atenția direcțiunii școlii și chiar a inspectoratului școlar.

Căci e un nonsens să chemi „specialiști” pentru a amenaja dulapul profesorului de sport, e ciudat să te trezești că cineva îți propune scoaterea din inventar a unor aparate de primă importanță (galvanometru, ampermetru, balanță etc.) în funcțiune...

G. C. RUSU

Televiziunea școlară integrată

Importanța televiziunii școlare, integrate procesului de învățămînt, constă nu atît în valorificarea posibilităților ei specifice de a recepționa și reproduce evenimente care au loc simultan, nici în capacitatea ei de a utiliza o gamă variată de mijloace de exprimare prin imagini în mișcare, ci mai ales, în capacitatea ei de a multiplica și de a pune la dispoziția unei mari mase de elevi și profesori, a unor mesaje valoroase, structurate cu grijă, adaptate particularităților de dezvoltare a elevilor, perfectate prin experimente psiho-pedagogice sau prin contribuția celor mai valoroase cadre didactice.

Robert Lefranc, directorul Centru-ului audio-vizual de la Saint Claud, pledează pentru acest mijloc și evidențiază avantajul recepționării de către elevi a emisiunilor de televiziune la lumina zilei, ceea ce ar favoriza luarea notițelor pe parcursul vizionării mesajului televizat. Alți pedagogi manifestă rețineri față de tipul de emisiune integrată din cauza dificultăților de sincronizare a programelor de televiziune cu orarele școlilor. Vigon E. G. remarcă pe bună dreptate că emisiunile de televiziune nu vor înlocui nici filmul didactic, nici celelalte mijloace intuitive, ci, dimpotrivă, în anumite situații le va difuza mai ușor, făcîndu-le accesibile elevilor de pe întreg cuprinsul țării.

După părerea noastră, televiziunea poate suplini într-o oarecare măsură lipsa din dotarea unor școli a aparatelor de proiecție cinematografică, lipsa copiilor de film și de aceea, emisiunile didactice de televiziune vor constitui una dintre multiplele forme de învățămînt în școala viitorului.

Limbajul și mijloacele de expresie, comune televiziunii și cinematografului, ne dau posibilitatea să anticipăm și să considerăm că poate fi transferată experiența dobîndită în utilizarea cinematografului, pentru valorificarea emisiunilor didactice de televiziune. Ca urmare, ca și în cazul utilizării filmului didactic, pentru a fi eficientă, televiziunea nu trebuie să tindă să facă ceea ce profesorul poate face el în-

suși. Emisiunile didactice de televiziune se vor impune atenției educatorilor și profesorilor, dacă se vor ridica la nivelul exigențelor celor mai bune filme didactice.

Cu rezerva faptului că profesorul nu poate hotărî el singur în care moment al lecției să integreze mesajul televizat, sau nu-l poate fragmenta după dorință, toate celelalte activități, care preced, se desfășoară simultan, sau urmează recepționării mesajului, sînt transferabile în lecțiile de televiziune integrată. Ca și în cazul utilizării în lecție a filmului didactic, considerăm necesară o viziune prealabilă de către profesor, a fiecărui mesaj, înainte de a fi difuzat cu scopul integrării lui în lecție. Pentru aceasta este necesar ca la o oră convenabilă pentru majoritatea profesorilor, în cadrul programului de seară, spre exemplu, să se prezinte pentru profesori aceași emisiune cu circa 2-3 săptămîni înainte. Este știut că pentru a obține un randament maxim cu ajutorul unui mijloc audio-vizual, profesorul trebuie să se pregătească din timp, mai ales pentru a preveni sau a compensa recepționarea pasivă de către elevi a mesajului. Profesorul aprofundează subiectul care urmează a fi prezentat prin intermediul televiziunii și nu va fi handicapat de prezența mesajului, ci, dimpotrivă, va putea manifesta o opinie personală, va putea face judecăți de valoare, pornind de la condițiile concrete existente în fiecare școală. Sintem tentați să considerăm, că în anumite situații, profesorul va putea utiliza din mesajul de televiziune numai demonstrația imagistică și va putea înlocui banda sonoră cu un comentariu propriu, adecvat particularităților clasei de elevi. În felul acesta, prestigiul profesorului va spori considerabil, elevii vor beneficia de prezența vie a profesorului lor cu care sînt obișnuiți și în același timp vor trage foloase din mesajul vizual deosebit de valoros. Profesorul, care intră în competiție cu mesajul de televiziune, completează influența benefică a acestuia, fie prin spontaneitatea unei întrebări care mobilizează atenția elevilor, fie prin formularea unei pro-

bleme la care emisiunea va da răspunsul corect. Pregătirea profesorului pentru integrarea mesajului audio-vizual suplinește astfel principala servitudine a televiziunii, aceea că nu asigură conexiunea inversă. Ca urmare, în seama profesorului rămîn în continuare sarcini importante ca fixarea, verificarea cunoștințelor elevilor și dezvoltarea capacităților lor intelectuale. Dacă emisiunea de televiziune îl absolvă pe profesor de sarcina de a transmite procese dinamice, ascunse, el își va concentra efortul pentru transmiterea cunoștințelor statice, a asigurării întuirii de către elevi a aspectelor tridimensionale ale obiectelor naturale, pentru abstractizarea, ordonarea și sintetizarea materialului însuși. Este evident că numai atunci cînd experiența directă nu este posibilă în condițiile obișnuite din clasă, profesorul nu va ezita să prezinte elevilor un substituit al acestei experiențe cu ajutorul televiziunii.

Emisiunea de televiziune poate constitui pentru profesor un model de transmitere a unor cunoștințe, la un nivel științific înalt, cu ajutorul unor filme didactice valoroase. Televiziunea poate deveni o tribună a măiestriei pedagogice și a metodelor înaintate de predare. Ea pregătește în școală climatul favorabil pentru abordarea extraordinarului și neprevăzutului. Deoarece atît televiziunea cît și cinematograful îi familiarizează pe elevi cu substituite ale obiectelor și fenomenelor naturale, este datoria profesorului să se preocupe mai mult de micșorarea disproporției ce se creează între experiența directă și experiența mijlocită a realității. Pentru a asigura un randament crescut al învățămîntului cu ajutorul televiziunii, accentul trebuie să cadă pe exploatarea, fixarea, restructurarea sau sintetizarea cunoștințelor transmise cu ajutorul acestui mijloc. Introducerea televiziunii în procesul de învățămînt nu trebuie în nici un caz să diminueze eforturile cadrelor didactice de a crea elevilor condiții favorabile pentru o experiență directă corespunzătoare.

TUDOREL MIRESCU

Festival MOZART

„Numai un om de geniu putea să realizeze, într-o viață atît de scurtă, această fabuloasă ascensiune spre culmile artei și această cutremurătoare pătrundere în lumea sufletului omenească — sint cuvintele cu care compozitorul Wilhelm Berger își deschide medalionul dedicat lui Mozart. În evocarea acestei lumi spirituale particulare, vibrînd la unison cu ea, elevii Liceului de muzică nr. 1 din Capitală au prezentat uvertura la opera seria „La clemeza de Tito”, concis, rectiliniu, cu accente dramatice gluckiste, Concertul în La major pentru vioară, Concertul în Mi bemol major pentru pian și Simfonia 39, în Mi bemol major, prima din seria trilogiei finale. Apreciem prezența orchestrei liceului ca un colectiv sudat, maleabil, ordonat, realizare demnă a dirijorului Constantin Petrovici. Călin Ciora, solistul concertului de vioară, a dovedit o participare nuanțată, muzicală, tenace, cu unele lăbilități, prezente încă în violonistica sa — sperăm că vor fi eliminate pe viitor, depășindu-și limitele temperamentale proprii. Pianista Corina Singiorzan a impresionat prin siguranța interpretativă plină de înțelegere și prin doxa simfonică apreciabilă. Ținuta excepțională a festivalului impune repetarea lui măcar la nivelul scenelor principalelor licee bucureștene — mijloc rapid și eficient de educație muzicală.

ANTON DOGARU

Agenda

În același timp, un număr — într-adevăr impresionant — de premiere artistice. Motivul: faza județeană a concursului formațiilor teatrale și școlarelor și pionierilor din întreaga țară. Pe lângă emoțiile specifice momentului, întîlnirea ne-a prilejuit un calcul matematic puțin obișnuit. Rezultatul: O uimitoare „cantitate” de imaginație, de creativitate și neașteptate resurse de talent. Desigur, și de această dată, probele cele mai dificile le-au dat cei care i-au pregătit pe concurenți. Citeva trofee: în județul Hunedoara, locul I a fost obținut de brigada artistică de agitație a Școlii generale nr. 4 din Deva, cu spectacolul „Cetatea viselor”. În județul Neamț, din cele 30 de formații participante au obținut premiul I formațiile Școlii generale din Fîngărași, ale Școlii generale nr. 5 din Tg. Neamț, ale Școlii generale din Fărcășii și ale Caselor pionierilor din Piatra Neamț și Bicaz. O notă originală a concursului desfășurat aici: pentru surplus de obiectivitate juriul obișnuit a fost dublat cu un juriu constituit din elevi ai școlilor din județ. Și... părțile au coincis!

„Festivalul primăverii” organizat de Școala generală de 10 ani din Dolcești-Mari (județul Suceava) se bucură de participarea entuziastă a tinerilor elevilor. Concursul dintre formațiile artistice ale claselor se va încheia la 17 iunie a.c. printr-o serbare la carei program va cuprinde cele mai izbutite manifestări.

În cadrul Lunii culturii buzoiene, centenarul nașterii pictorului Ștefan Popescu (originar din satul Fînteni) a fost marcat printr-o expoziție omagială al cărei vernisaj a intrunit personalități de seamă ale vieții noastre cultural-politice — născute pe aceste meleaguri — prezente la manifestarea amintită, ca invitați de onoare.

Joi seara, melomanii bucureșteni au avut din nou posibilitatea să asculte la pupitrul orchestrei simfonice a Radioteleviziunii, pe Emil Simon. Cele două lucrări românești (Concertul pentru vioară și orchestră de Liviu Glodanu și Cantata anilor lumină de A. Vieru) și Phoebus și Pan de Bach, au fost dirijate cu aceeași finețe, eleganță și siguranță, cu care ne-a obișnuit maestrul clujean.

În ciclul „Muzica de epocă”, miercuri seara, în sala Ateneului am auzit al 6-lea program, rezervat școlii franceze (Renaștere și Baroc) cuprinzînd printre altele, lucrări de Louis Couperin și François Couperin, J. Ph. Rameau, Jean Jacques Rousseau.

Luni seara, în fața cinematografului Patria, înainte de începerea spectacolului: „De bun augur! A patra premieră cinematografică românească din acest an!” (este vorba de filmul lui Mihai Iacob, „Pentru că se iubesc”). După spectacol: „De fapt, pentru ce se iubesc? Și, oare, se iubesc într-adevăr?” (n.n. — Nu credem că intenția regiei a fost stîrnirea nedumeririi spectatorului. Oricum, filmul ne-a oferit o mare satisfacție: recitalul actorului Emmerich Schaffer).

VALERIA BACIU

„Noi creștem odată cu țara”

este titlul unei emisiuni muzicale pentru elevi, prezentată de elevi, inițiată la sugestia redacției pentru copii și tineret a Radioteleviziunii române și realizată în colaborare cu Consiliul Național al Organizației Pionierilor, cu Palatul Pionierilor și Casele pionierilor din țară, cu școlile și liceele de muzică și coregrafie. Emisiunea s-a născut din dorința realizatorilor (Eduard Jurist și Val Moldoveanu) de a veni în întîmpinarea celor mai tinere talente.

Spectacolul din 27 februarie (organizat în colaborare cu Consiliul Municipal și județean Brașov, în sala Teatrului muzical) a putut fi urmărit aproape integral la radio pe programul III, miercuri 22 martie, ora 18.

Duminică 19 martie au avut posibilitatea să se afirme pionierii și elevii județului Iași, urmînd ca pînă la încheierea anului școlar să fie antrenate și județele Dolj, Cluj și Timiș.

S. PIHULEAC

Cine fuge după doi iepuri...

Mult pomenite „mijloace audio-vizuale” folosite de învățămîntul modern — tehnizat, ultraorientat și foarte utilit — includ și emisiunile-lectii receptate prin intermediul cutiei cu sau fără de ecran. Astfel, elevii silitori au ocazia de a consuma un plus de cunoștințe radiodifuzate și televizate, iar cei îndărătnici la îngurgitarea acestor pilule-școală, sub amenințarea „nu te mai las la «Invadatorii» dacă nu te uiți la «Originea mamiferelor»” devin și ei sirguincioși.

Întrebarea este ce avantaje oferă o lecție televizată în comparație cu una radiodifuzată? Lecția e lecție în ambele cazuri. O excepție fac filmuletele produse de studioul „Al. Sahia” în care imaginii i se acordă valențele pedagogice necesare.

Să urmărim cum cum se desfășoară o astfel de lecție.

La Telescoala, ca și la Radioșcoala, o redactoare (sau un redactor) pune întrebări și profesorul universitar răspunde. Nuanța este că la televizor apare „ă-ul” (adică bilbiiala) pe care foarfecele montajului nu-l poate tăia pentru că există imaginea trădătoare a ochilor căuțind cu panică fițuica salvatoare, unde stă scrisă cuminte, întrebarea. (Playbeck-ul nu este încă folosit la astfel de emisiuni, exploatarea sa fiind făcută cu succes doar de suflarea cîntătoare a muzicii ușoare.) Și, apoi, întrebarea rostită de redactor este întărită prin apariția unui insert ce îi repetă conținutul. (Repetitio est mater studiorum!) Și de la aceste emisiuni stingace, obosite și plicticoase, unii părinți mai așteaptă salvarea: să le fie scutită punga de „gaura” meditațiilor piperate! Așa cum sînt însă realizate acum, fără o programă analitică

bine fixată, fără un ambalaj atractiv, lecțiilor „radio și tele” nu li se poate acorda un credit serios.

Amuzant este că simultan (sau concomitent dacă vreți!), Radioteleviziunea noastră (instituție serioasă, de altfel) transmite miercuri și vineri (orele 15,30 „trecute de fix”) emisiunile „Radioșcoala” și „Telescoala”. Cine n-are televizor „se uită” la radio (și invers). Cine le are pe amîndouă „ascultă” la televizor despre „Energia mecanică”, și „vede” în același timp, la radio, lecția „Poporul făuritor al istoriei”. Atenție distributivă să aibă elevul, că în rest totul merge de la sine! Să nu uităm însă înțeleapta vorbă românească „cine fuge după doi iepuri nu prinde nici unul... ascultător”. Mai ales că la orele 15,30 majoritatea școlarelor servesc lecții în „transmisie directă” la școală.

ILEANA COLOMIET

P. S.

L-am nedreptățit pe Felix-motanul, înțeleptul și simpaticul concurent al multstimatului Mickey Mouse. Eroul suspensurilor de la „Ritm, tinerețe, dans”, Felix își trăiește zilnic în această săptămînă, aventurile la cele „1001 de seri”, spre bucuria părinților, copiilor și elevilor. El este vedeta care eclipează pe David Vincent și pe Mihaela Mihai, ca să nu mai vorbim de telescoala, telecămîn, tele etc. Cu o lovitură de codiță, Felix descreștește frunzi. Eh, dacă ar vrea Felix să ne prezinte și o lecție de chimie, ce repede ar fi ea însușită chiar și de cel mai „corigent” școlar!

DOVEZI ALE SOLIDARITĂȚII INTERNĂȚIONALISTE

Continuând călătoria prin unele state africane, președintele Nicolae Ceaușescu a sosit joi, 16 martie, în Republica Africa Centrală. Deși vizita a fost scurtă, programul bogat a oferit înalților oaspeți români prilejul să ia cunoștință cu o serie de realizări ale acestui tânăr stat african. S-a detașat deosebit de vizita pe care președintele Nicolae Ceaușescu a făcut-o la Universitatea „Jean Bedel Bokassa” — prima universitate din zona centrală a Africii, construită în întregime cu mijloace proprii care, după darea ei în folosință, va deveni unul din cele mai importante centre de învățământ superior de pe continent.

De la centrul de lectură — unde, într-o sală, toate volumele erau donate de Universitatea din București — înalții oaspeți români vizitează un laborator. Aici au fost instalate provizoriu o serie de aparate și utilaje destinate facultății de medicină. Toate sînt de fabricație românească și au fost dăruite de România. Elogiile președintelui Bokassa, ale rectorului universității, Leon Audier, și ale altor cadre universitare subliniau atît înaltele calități tehnice ale acestor aparate cît și solidaritatea internaționalistă a României cu eforturile popoarelor centrafricane pentru crearea de cadre necesare propășirii lor spirituale și materiale.

De altfel, nu din întâmplare, un ziar din Banqui — „Centrafricpres” — scria următoarele într-unul din numerele sale: „În instituțiile de învățământ superior și de cercetări științifice, în întreprinderile industriale din România studiază sute de tineri

din peste 30 de țări africane. Reîntorcîndu-se în țările lor de origine ei sporesc, în fiecare an, rîndurile celor care au învățat în România și care constituie — de la așezările din zona ecuatorială și cele de la cataractele fluviului Congo, de pe platourile din Burundi și pînă la poalele maestuosului Kilimandjaro sau alte meleaguri ale continentului african — chează prieteniei și dorinței sincere a României de a sprijini statele africane în procesul formării de cadre de care ele au atîta nevoie”.

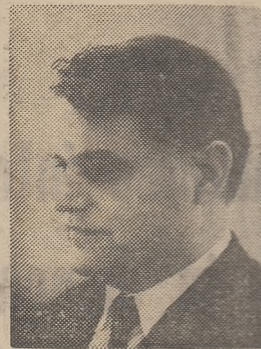
Asemenea momente au existat pretutindeni în timpul călătoriei tovarășului Nicolae Ceaușescu. Am desprins încă unul care, l-a rîndul lui, mi se pare relevant prin caracterul emoționant și mai ales prin felul în care a avut loc. În timpul vizitei prin orașul port Pointe Noire, din Republica Populară Congo, de tovarășa Elena Ceaușescu s-a apropiat o femeie aflată în mulțimea entuziasată venită să întîmpine pe înalții oaspeți români: „Fiul meu este student în medicină la București. Mă gîndesc tot timpul la el. Aș vrea să multumesc poporului român, conducătorului său, să vă mulțumesc dumneavoastră, tuturor, pentru grija părintească pe care o aveți față de copilul meu...”

Sînt, aceste simple fapte, dovezi peremptorii ale solidarității internaționaliste a poporului român, elogiată în fiecare etapă a călătoriei președintelui Nicolae Ceaușescu, care conferă noi valențe și semnificații prieteniei și colaborării României cu țările Africii.

DUMITRU CONSTANTIN

Interviul nostru

cu MICHAL GREGUS,
adjunct al ministrului
învățămîntului din R.S. Slovacă,

despre:
**PRIORITĂȚI ÎN EFORTUL
DE PERFECTIONARE A ÎNVĂȚĂMÎNTULUI**

Perfecționarea învățămîntului face parte, și în R.S. Cehoslovacă, dintre sarcinile de prim ordin pe care statul socialist și le propune pentru continuarea dezvoltării a vieții întregului popor. Dorind să-i informăm pe cititorii noștri asupra problemelor pe care organizatorii școlii din țara noastră le au în vedere cu prioritate în etapa actuală, ne-am adresat prof. univ. Michal Gregus, adjunct al ministrului învățămîntului din R.S. Slovacă, cu prilejul vizitei pe care a făcut-o în țara noastră.

— Ce considerați specific, în etapa actuală, pentru procesul de perfecționare a învățămîntului din țara dumneavoastră?

Michal Gregus: Pentru școala noastră, în etapa actuală este mai specific faptul că vrem să asigurăm funcțiile educative ale procesului de învățămînt, în sensul că acesta trebuie să-i pregătească pe tineri pentru viață, pentru construirea societății socialiste. O altă preocupare importantă a noastră este strînsa legare a școlii de viață, de practică.

— În realizarea acestui din urmă obiectiv, ce probleme au în vedere organizatorii școlii cehoslovace?

Michal Gregus: Este necesar în primul rînd să profilăm cadrele didactice pentru îndeplinirea acestei sarcini și să creăm în școli condițiile materiale adecvate, înzestrîndu-le cu ateliere, laboratoare bine utilitate etc. De asemenea, avem în vedere schimbările pe care trebuie să le sufere conținutul învățămîntului din școala

de cultură generală în funcție de acest important rol.

— Ce socotiți că este foarte necesar pentru profesorul care trebuie să pregătească AZI pe cei se vor avea de îndeplinit sarcini în societatea de MÎINE?

Michal Gregus: Cel mai important lucru, după mine, este ca el să-și cunoască bine specialitatea, să fie informat asupra realizărilor celor mai moderne și mai noi din domeniile ei. Dar numai aceasta nu este de ajuns, căci nu este de ajuns doar ca pedagogul să transmită pasiv aceste realizări. În procesul predării, cunoștințele comunicate elevilor trebuie să capete o maximă valoare educativă. Profesorul trebuie să știe să influențeze pentru disciplina pe care o predă.

— Literatura de specialitate ne stă la dispoziție cu o serie de date privind mutațiile ce au avut loc în ultimele decenii în comportamentul psiho-social al tineretului. Ce este, după dumneavoastră, mai caracteristic din acest punct de vedere pentru tineretul din R.S. Cehoslovacă?

Michal Gregus: Tînăra noastră generație este înclinată să ia toate deciziile socialismului drept un lucru foarte firesc, care stă în însăși logica existenței ființei umane. Dar privind aceste realizări în contextul întregii vieți mondiale, ele nu mai apar atît de firești, intrucît în lume există încă multă nedreptate, oameni care suferă de foame, războaie injuste etc. Așa încît noi, educatorii, trebuie să atragem tot timpul atenția tineretului asupra acestor fapte, ca el să știe că, în lume, încă activează forțe al căror scop suprem nu este de a împinge omenirea înainte, ci de a-și realiza țelurile personale, de a-și servi cu orice preț propriile interese.

O altă tendință care se observă în rîndul tineretului școlar privește alegerea viitoarei profesii, în speță armonizarea interesului personal cu acela al societății. La noi, o mare parte din tineri se orientează spre domenii umaniste. Dar din punct de vedere al progresului tehnic și științific al țării este nevoie ca un număr mai mare dintre ei să se formeze în domeniile tehnice, să se îndrepte spre studiul matematicii, al fizicii etc. De aceea ne străduim să orientăm mai mult tineretul încă din școlile elementare, spre aceste domenii, spre meserii de care are nevoie mai stringent societatea noastră. Aceasta, fără să ignorăm, în activitatea de orientare a elevului spre viitoarea profesie, capacitățile și inclinațiile lor, dorințele fiecăruia. Armonizarea dorințelor personale cu cerințele obiective ale societății presupune o adevărată artă pe care trebuie să o stăpînească toți cei ce au misiunea de educator al tinerii generații.

DIM. RACHICI

STELA PREDESCU

CUBA

„Școala la cîmp”

O experiență cubaneză privind legarea școlii de producție și educarea elevilor ca factori utili societății o reprezintă așa-numitele „școli la cîmp”. Acestea sînt niște unități mari (de circa 500 de elevi), amplasate special în centre rurale care solicită multă mîină de lucru și unde această muncă — cum ar fi aceea de pe plantatiile de citrice, de cafea etc — poate fi efectuată de tineri (fondurile bănești economisite astfel, putînd fi alocate de către stat construcției de noi școli și alte obiective de învățămînt).

„Școlile la cîmp”, pe care le considerăm model în ceea ce privește legarea școlii de producție,

dispun de cele mai moderne clădiri, de o bază materială bine pusă la punct, dînd elevilor — din învățămîntul secundar de bază (clasele VII—X n. red.) — posibilitatea să împletească în mod armonios munca practică cu activitățile cultural-sportive. Elevii lucrează pe plantație aproximativ patru ore pe zi (incluzînd aici și timpul necesar pentru deplasare), restul timpului fiind rezervat studiilor teoretice. În activitatea practică — de o im-

portanță egală cu cea teoretică — tinerii sînt conduși de la simplu la complex astfel încît, după o anumită perioadă de învățare teoretică și practică, să poată minui tractoare și o serie întregă de unelte mecanice.

În aceste școli există o legătură strînsă între cadrele care se ocupă de pregătirea teoretică a elevilor, de munca lor la clasă, și cele care răspund de pregătirea practică, conducerea întregului pro-

ces de pregătire revenind școlii.

Poate ar fi interesant de arătat că încercăm să-i legăm mai mult și pe părinții de acest gen de școală, pe care o socotim deosebit de eficientă în condițiile noastre. În acest scop, în perioada vacanțelor, clădirile școlilor respective — care adeseori se află în locuri pitorești — cu toate dotările lor: terenuri de sport, biblioteci etc., vor fi transformate în locuri de odihnă și recreare pentru părinții care se află în concediu — așa cum s-a făcut, deocamdată, în una din aceste unități.

ELVIRA MARTIN
SABINA

U. R. S. S.

Sînt și discipline grele?

„Materii grele” este titlul unui interesant articol apărut în revista „Semia i škola”. Autorul (K. Bardin, candidat în științe psihologice), arată factorii care determină la școlarii împărțirea materiilor de învățămînt în grele și ușoare. Nu întotdeauna este vorba de inclinații și de aptitudini. De cele mai multe ori, cauza principală, rezidă în neștiința elevului de a învăța, sau în unele păreri preconcepse despre anumite

materii. Se poate crea în felul acesta, după cum spune autorul, o „iluzie a absenței aptitudinilor pentru o materie, cînd în realitate aceste aptitudini există”.

Despre matematică se spune, în general, că este o materie dificilă, că se învață mult mai greu decît, de pildă, literatura. Acest lucru poate avea ca punct de plecare însăși familia. În familie, copilul pînă

a nu împlini vîrsta școlarității își însușește „multă” literatură: poezii, povești, basme, povestiri mai lungi sau mai scurte.

În ce privește aritmetica însă, copilul adeseori știe să numere abia pînă la 10. Decalajul creat, așadar, în familie între literatură și matematică se poate perpetua în continuare pe băncile școlii.

Există apoi diferențe obiective între însușirea unora sau altor discipline. Așa, de exemplu, spune autorul, dacă o lecție sau un capitol din istorie ori din literatură se pot însuși și dispart, în matematică, în chimie, există un principiu al continuității, al legăturii strînse între capitole.

DIM. RACHICI

„TRIBUNA ȘCOLII”

Revistă săptămînală editată de Ministerul Educației și Învățămîntului și Uniunea Sindicatelor din învățămînt, știință și cultură

Redactor șef: AUREL DRAGOȘ MUNTEANU